

Sbírka zákonů a nařízení státu československého.

Částka 12.

Vydána dne 6. března 1929.

Obsah: (26.—28.) 26. Zákon o pensijním pojištění soukromých zaměstnanců ve vyšších službách. — 27. Nařízení o obvodu působnosti úřadoven Všeobecného pensijního ústavu v Praze v zemi České a Moravskoslezské. — 28. Nařízení, jímž se mění celní sazebník.

26.

Zákon ze dne 21. února 1929 o pensijním pojištění soukromých zaměstnanců ve vyšších službách.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

ODDÍL I.

Rozsah pojistné povinnosti.

§ 1.

(1) Pojištěním povinny a podle ustanovení tohoto zákona pojištěny jsou osoby zaměstnané v republice Československé na základě smluvního služebního poměru jakožto:

1. úředníci (konceptní, techničtí, obchodní, správní, kancelářští, dílenští, ve svobodných povoláních, soukromí tajemníci a jiní), soukromí učitelé, vychovatelé a podobní, jakož i obdobně činní zaměstnanci církví a náboženských společností neb zaměstnanci, jejichž činnost jest přípravou k tomuto povolání;

2. kancelářští zaměstnanci vůbec, vyjmajíc osoby zaměstnané čištěním, úklidem, hlášením návštěv, posílkami (ač-li v peněžních podnicích neroznášejí cenností), rozmnožováním písemností pouze cestou chemickou nebo mechanickou nebo podobnými pracemi, byť i vedle této hlavní činnosti konaly také práce druhu jiného; zejména všichni kancelářští zaměstnanci advokátů, notářů a patentních zástupců;

3. zaměstnanci v redakcích, administracích a výpravných časopisů a jiných publikací, zaměstnanci divadelních podniků, stálých hudebních sborů, stálých podniků zábavních, stálých sportovních sdružení, výstavních podniků a ústavů vyučovacích, vychovávacích, opatrovacích, léčebných a dobročinných, dále lékařů a zubních techniků, vyjmajíc osoby zaměstnané čištěním, úklidem, hlášením návštěv, po-

sílkami, rozmnožováním písemností pouze cestou chemickou, mechanickou nebo podobnými pracemi, byť vedle této hlavní činnosti konaly také práce druhu jiného;

4. zaměstnanci, kteří vykonávají práce po rozumu zákona o obchodních pomocnících ze dne 16. ledna 1910, č. 20 ř. z., nebo zákona ze dne 31. ledna 1922, č. 34 Sb. z. a n., dále obchodní pomocníci podle § 73, lit. a) živnostenského řádu, případně § 101, lit. a) živnostenského zákona pro území Slovenska a Podkarpatské Rusi nebo obchodní učňové podle § 73, lit. c) živnostenského řádu, případně § 101, lit. c) živnostenského zákona pro území Slovenska a Podkarpatské Rusi;

5. cestující, zástupci a jednatele, i když jsou ustanoveni na provisi;

6. zaměstnanci, kteří jsou převážně a nikoliv pouze přechodně zaměstnáni:

a) příkazováním práce dělníkům nebo odborným dozorem nad nimi, aniž by se jejich práce sami účastnili, leč pokud toho vyžaduje jejich příkazovací nebo dozorečí činnost, jako dílvedoucí, stavbyvedoucí, poliři, mistři, důlní, stárce, dozorce, podmistři, šafáři, poklasní, hajní atd.;

b) odborným rozhodováním o přejímání vyrobeného nebo dodávaného zboží jeho samostatným skladováním nebo vydáváním;

c) pracemi uměleckými nebo kresličskými, nikoliv pouhou mechanickou nebo chemickou reprodukcí.

(2) Pojištěním povinna a podle ustanovení tohoto zákona pojištěna jest dále každá osoba, která trvale jest v Československé republice na základě smluvního poměru služebního zaměstnána pracemi převážně duševními.

(3) Je-li osoba, jejíž činnost by zakládala pojistnou povinnost podle odstavce 1. a 2. svým tuzemským zaměstnavatelem trvale zaměstnána mimo území republiky Československé, nepodléhá pojištění. Zaměstnanci tuzem-

ských podniků pro plavbu říční nebo námořní podléhají však pojistné povinnosti i v takovém případě, pokud jsou československými státními příslušníky a pokud nepodléhají pensijnímu pojištění v cizině podle cizozemských zákonů neb mezistátních dohod.

§ 2.

Z pojistné povinnosti jsou vyňati:

1. zaměstnanci, kteří nepřekročili 16. roku svého věku;

2. zaměstnanci, jejichž činnost, zakládající pojistnou povinnost, jest pouze vedlejším jejich zaměstnáním vedle výdělkové činnosti hlavní. Za hlavní výdělkovou činnost jest považovati činnost spojenou s vyšším příjmem;

3. posluchači vysokých a odborných škol, kteří v době tohoto svého studia jsou přechodně zaměstnání pracemi pojistné povinnosti podléhajícími, dokud jejich zaměstnání jest předepsaným nebo obvyklým doplněním jejich teoretického studia;

4. zaměstnanci státu a jiných nucených svazků územních neb zájmových, zaměstnanci podniků a ústavů provozovaných nebo zaručených státem nebo nucenými svazky zájmovými neb územními, zaměstnanci zákonně uznaných církví a náboženských společností, všichni tito však jen tenkrát, mají-li normální, t. j. s místem jimi zastávaným spojené a dostatečně zabezpečené pensijní nároky, které jsou alespoň rovnocenné nárokům podle tohoto zákona. Vyňati jsou dále obdobně zaměstnanci uvedených zaměstnavatelů, kteří těchto nároků naberou teprve po ukončení stanovené zkušební doby nebo stanoveného prozatímního postavení. O rovnocennosti nároků rozhoduje ministerstvo sociální péče po slyšení Všeobecného pensijního ústavu přihlížejíc též k tomu, jsou-li tyto nároky dostatečně zabezpečeny;

5. zaměstnanci Národní banky československé podle zákona ze 14. dubna 1920, č. 347 Sb. z. a n., a zákona z 25. dubna 1925, č. 102 Sb. z. a n., za podmínky uvedených v č. 4;

6. zaměstnanci cizozemských podniků, které nemají v tuzemsku pevného závodu (provozovny, obchodní kanceláře, skladiště), dále zaměstnanci, kteří se toliko dočasně v tuzemsku zdržují, provázejíce svého zaměstnavatele, jenž nemá v tuzemsku řádného bydliště;

7. zaměstnanci cizích zastupitelských úřadů v československé republice zřízených, jakož i mezistátních komisí a osob požívajících v československé republice práva exterritoriality, pokud jsou cizozemci;

8. osoby požívající starobního důchodu podle § 20, odst. 1.

§ 3.

Pensijní pojištění zaměstnanců drah státem neprovozovaných a sloužících veřejné dopravě a jich pomocných ústavů bude upraveno vládním nařízením.

Třídy služného.

§ 4.

(1) Pojištěnci zařadí se k účelu pojištění podle svých ročních služebních požitků do 11ti tříd služného, a to osoby s ročními služebními požitky:

třída služného	roční služné nad	v Kč do
1		3.000
2	3.000	6.000
3	6.000	9.000
4	9.000	12.000
5	12.000	15.000
6	15.000	18.000
7	18.000	24.000
8	24.000	30.000
9	30.000	36.000
10	36.000	42.000
11	42.000	

(2) Do služebních požitků jest zahrnouti také příbytečné, aktivní, funkční a jakékoli jinak nazvané přídavky (válečné, drahotní, vybavovací, nákupní a podobné), dále proměnlivé požitky (tantiemy, provise, podíl na zisku a jiné požitky závislé na obchodním nebo pracovním výsledku), diety jednou třetinou, opakující se odměny jako remunerace, novoroční a pod., dále dávky jiných osob, pokud obvyklé poskytování jich má vliv na výměru služebních požitků, jakož i všechny druhy požitků věcných.

(3) Pevné požitky jest stanoviti částkou vypočtenou pro celý rok. Proměnlivé požitky jest stanoviti průměrem částek vyplacených v předcházejících třech letech nebo, trvá-li služební poměr kratší dobu, v této kratší době, jde-li o služební poměr nový, zatím obnosem pravděpodobně očekávaným.

(4) Hodnotu věcných požitků, pokud jde o naturální byt, otop, osvětlení a stravu a deputátní pozemky, stanoví pravidelně pro období jednoho kalendářního roku, po prvé do tří měsíců po vyhlášení zákona, s konečnou platností pro obvod své působnosti zemský úřad po slyšení Všeobecného pensijního

ústavu a se zřetelem k případnému ocenění obsaženému v hromadných smlouvách. Jiné věcné požitky se určují podle místních průměrných cen.

(5) Zaměstnanec, kteří vůbec nemají služebních požitků, jest zařaditi do 1. třídy služebního; do téže třídy služebního jest zařaditi učně (volontéry, praktikanty a pod.), kteří nemají hotově vyplácených služebních požitků.

(6) Několik osob, které v dohodě zaměstnávají téhož zaměstnance, třeba také za oddělené požitky služební, ručí nerozdílnou rukou za pojištění tohoto zaměstnance podle jeho úhrnných služebních požitků. Nehledíc k tomuto případu, jest zaměstnanec, který jest současně zaměstnán u několika zaměstnavatelů za oddělené požitky služební, podroben pojištění povinnosti toliko podle svého hlavního zaměstnání. Za hlavní zaměstnání pokládá se služba nejvýše placená. Jde-li pro pojištění povinnost o několik služeb stejně placených, tu ustanoví se hlavní zaměstnání nejprve podle užší souvislosti té neb oné služby s dřívější výdělkovou činností nebo s postupem vzdělání zaměstnancova, pak podle delší doby služebního poměru, konečně podle jiných vhodných znaků.

(7) Převyšuje-li úhrn služebních požitků částku 42.000 Kč, jest rozuměti započítatelnými služebními požitky nejvýše částku 42.000 Kč.

Přihlašování a hlášení změn.

§ 5.

(1) Zaměstnavatel jest povinen přihlásiti zaměstnance, vstupujícího u něho do zaměstnání podrobeného pojištění povinnosti, u příslušného nositele pojištění předepsaným způsobem ve 14ti dnech po vstupu do zaměstnání a odhlásiti každého zaměstnance, vystupujícího ze zaměstnání, ve 14ti dnech po skončení smluvního služebního poměru.

(2) Zaměstnavatel jest povinen hlásiti příslušnému nositeli pojištění ve 14ti dnech všechny změny služebního poměru, důležité pro pojištění, zejména také všechny změny služebního. Ohlášky musejí se dít na tištěných formulářích, které vydá nositel pojištění na svůj náklad.

(3) Podati veškeré uvedené ohlášky je oprávněn též zaměstnanec, aniž se tím ruší závazek zaměstnavatelův. Použije-li zaměstnanec tohoto práva, přechází naň plná odpovědnost (§ 170) za správnost jeho údajů.

(4) Nositel pojištění má potvrditi každou ohlášku jak zaměstnavateli tak i zaměstnanci do měsíce, leč by v této lhůtě byl vydán výměr, jímž se ohláška vyřizuje.

(5) Po vzniku pojistného případu jsou veškeré ohlášky neúčinné, leč že nastal pojistný případ ve lhůtě, stanovené pro podání ohlášky.

(6) O úrazu zaměstnance povinně pojištěného, souvisejícím se službou, má zaměstnavatel nebo osoba pověřená v době úrazu vedením podniku, bude-li úraz, jak lze předvídati, míti za následek smrt nebo nezpůsobilost k výkonu povolání, nejdéle ve 14ti dnech po úrazu učiniti v předepsané formě písemné oznámení příslušnému nositeli pojištění.

Záznamy o služném.

(Mzdové záznamy.)

§ 6.

(1) Zaměstnavatelé jsou povinni vésti záznamy, kterých je třeba, aby mohlo býti vyšetřeno služné jednotlivých zaměstnanců povinně pojištěných, a uschovávati je po dobu 3 let.

(2) Vládním nařízením bude stanoveno, jak mají býti záznamy vedeny a uschovávány.

(3) Pokud nebude vydáno nařízení podle předchozího odstavce, platí obdobně ustanovení zákona ze dne 8. února 1909, č. 29 ř. z., na Slovensku a v Podkarpatské Rusi § 20 zák. čl. XIX/1907 a předpisy k těmto ustanovením vydané.

§ 7.

(1) Zaměstnavatelé i zaměstnanci jsou na vyzvání povinni podati zprávu nositelům pojištění a politickým úřadům o skutkových okolnostech, které jsou rozhodny pro pojišťovací poměr. Zaměstnavatelé jsou mimo to povinni dovoliti legitimovaným k tomu zmocněncům nositelů pojištění a politických úřadů, aby na místě samém nahlédli do záznamů o služném a do jiných zápisů, kterých je třeba ku vyšetření dat týkajících se pojišťovacího poměru, aby činili si z nich výpisy o těchto datech a aby na místě pracovním konali šetření potřebná ke zjištění povinného pojištění a zařadění pojištěnců do tříd služebního.

(2) Za zmocněnce ve smyslu předchozího odstavce může nositel pojištění ustanoviti pouze svoje zaměstnance.

(3) Zmocněnci jsou povinni zachovávat mlčenlivost o všech poměrech výrobních, obchodních a provozovacích vůbec, o ostatních

pak smějí podati zprávu svému ústavu nebo úřadu jen pro jeho vnitřní potřebu.

§ 8.

Nevyhoví-li zaměstnavatel úmyslně nebo z hrubé nedbalosti povinnosti vésti a uschovávati záznamy o služebních požitcích nebo plní-li ji nedostatečně, takže služební požitky nemohou býti zjištěny, neb odepře-li zaměstnavatel předložiti záznamy legitimovaným orgánům, jest nositel pojištění oprávněn předeepsati z vlastního podřetí pojistné podle dat dřívějších příspěvkových období nebo na základě jiného vyšetření, a není-li to možno, v nejvyšší třídě.

§ 9.

Zaměstnavatel jest povinen k žádosti nositele pojištění předložiti mu v obdobích, která nesmí býti kratší půl roku, výkaz o zaměstnancích, pojištěných podle tohoto zákona, a o služebních požitcích každého jednotlivého zaměstnance.

§ 10.

Důchodce jest povinen ohlásiti příslušnému nositeli pojištění, který mu vyplácí důchod, ve 14 dnech změnu bydliště, jakož i všechny změny v poměrech důležitých pro vyměření důchodu, pro oprávnění k jeho požitku nebo pro jeho vyplácení.

Neplatná ujednání.

§ 11.

Neplatná jsou ujednání, která by obmezovala nebo vylučovala platnost tohoto zákona v neprospěch pojištěnců nebo jich příslušníků.

ODDÍL II.

Započitatelná příspěvková doba.

§ 12.

(1) Příspěvková doba započítává se od prvního dne měsíce, ve kterém pojištěnec vstoupil do zaměstnání, podléhajícího pojistné povinnosti, stala-li se přihláška (§ 5) alespoň jednou stranou včas, nehledíc k tomu, bylo-li pojistné za tuto dobu zapláceno. Jinak se započítává příspěvková doba od měsíce, ve kterém přihláška došla dodatečně nositeli pojištění nebo pojistná povinnost výměrem nebo rozhodnutím byla vyslovena, nehledíc k tomu, bylo-li pojistné za tuto dobu zapláceno. Ostatní doba zaměstnání, podléhajícího pojistné povinnosti, započte se jako příspěvková doba toliko podle skutečně zapláceného pojistného,

pokud bylo dodatečně zapláceno do šesti let po splatnosti.

(2) Ustanovení 1. odstavce platí obdobně pro ohlášky změn služebního poměru podle § 5, odst. 2.

(3) Každý započatý příspěvkový měsíc považuje se za dovršený.

Vojenská služba.

§ 13.

(1) Za příspěvkovou dobu započitatelnou podle § 12 jest považovati též dobu zákonné presenční služby osob, které již před nastoupením presenční služby byly pensijně pojištěny anebo které vstoupí do tohoto pojištění do 12 ti měsíců po návratu z presenční služby. Toto započtení vylučuje současně započtení presenční služby podle § 108 a) zákona ze dne 8. listopadu 1928, č. 184 Sb. z. a n., jímž se mění a doplňuje zákon ze dne 9. října 1924, č. 221 Sb. z. a n., o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří, i když takové osoby před nastoupením do presenční služby anebo po návratu z ní byly pojištěny podle zákonů posléz citovaných. Dobu zákonné presenční služby jest započítati jako dobu příspěvkovou dále osobám, které teprve po 12ti měsících po návratu z presenční služby vstoupí po prvé do pensijního pojištění, nebyla-li jim presenční doba již započítána na základě citovaných zákonů anebo zákona ze dne 10. června 1925, č. 148 Sb. z. a n., o pojištění osob samostatně hospodařících pro případ invalidity a stáří anebo jiných zákonných předpisů. Předchozí ustanovení platí obdobně i pro dobu dvanáctinedělního vojenského výcviku.

(2) Osoby, uvedené v odst. 1, věta první, musí nárok na započtení presenční služby ohlásiti u příslušného nositele pojištění do 15ti měsíců po návratu z presenční služby, osoby uvedené v odst. 1, věta třetí, do šesti měsíců po vstupu do pojištění; nárok na započtení zanikne, nebyl-li uplatněn v předepsané lhůtě. Žádost o započtení jest doložiti průkazem o odbytí presenční služby.

(3) Příspěvkovou dobu zákonné presenční služby jest započítati v 1. třídě služného; byl-li však zaměstnanec před nastoupením presenční služby pojištěn ve vyšší třídě nežli v třídě 1., započítá se tato doba v 2. třídě služného.

(4) Pojistné za příspěvkovou dobu podle odst. 3 započtenou zaplatí stát.

(5) Podrobnosti průkazu nároku a súčtování pojistného s nositeli pojištění budou upraveny ministerstvem sociální péče v dohodě s ministerstvem národní obrany.

Příspěvkové měsíce.

§ 14.

Příspěvkovým měsícům, započítatelným podle § 12, jest na roveň klásti příspěvkové měsíce získané převody podle §§ 113 až 115, dobrovolným pokračováním podle § 60, placením pojistného podle § 65, odst. 2, a příspěvkové měsíce, zakoupené podle § 61, s výhradou odstavce 3.

Předmět pojištění.

§ 15.

Předmětem pojištění jest:

1. důchod invalidní a starobní;
2. důchod vdovský (vdovecký), sirotčí a rodičů;
3. výbavné;
4. odbytné jednou pro vždy;
5. pohřebné;
6. nemocenské ošetření důchodců.

Čekací doba.

§ 16.

(1) Nárok na dávky podle § 15, č. 1, 2, 3 a 5 jest vázán na dokonání čekací doby 60ti příspěvkových měsíců.

(2) Čekací doba se považuje za dokončenou, nastane-li pojistný případ v důsledku podnikového úrazu podle právních předpisů o úrazovém pojištění dělnickém. Příspěvkové měsíce, scházející do šedesáti, jest započítati při tom ve třídě, v níž byl pojištěnec naposledy zařazen.

Důchod invalidní a starobní.

§ 17.

(1) Nárok na invalidní důchod má pojištěnec trvale nezpůsobilý k výkonu svého povolání. Nezpůsobilý k výkonu povolání jest, kdo pro tělesnou nebo duševní vadu nebo pro slabost tělesných nebo duševních sil nemůže dále zastávati povinnosti svého povolání ani jiného povolání, přiměřeného dosavadnímu povolání, způsobu, jakým byl v něm zaměstnáván, jeho postavení v něm jakož i jeho praktickému i teoretickému vzdělání.

(2) Nárok na invalidní důchod má dále pojištěnec, který není trvale nezpůsobilým podle odst. 1, jestliže nemá nároku na nemocenské, poněvadž vyčerpal nárok na nemocenské podle právních předpisů o nemocenském pojištění zaměstnanců ve vyšších službách, po dobu dalšího trvání nezpůsobilosti k povolání.

§ 18.

Nároku na důchod invalidní nemá, kdo si přivodil nezpůsobilost k výkonu povolání úmyslně nebo při spáchání zločinu, zjištěného trestním soudem. V těchto případech může však nositel pojištění vypláceti po dobu nezpůsobilosti pojištěncovy k povolání invalidní důchod zcela nebo zčásti příslušníkům rodiny, kteří mají oproti pojištěnci zákonný nárok na výživu (§ 42, č. 1).

§ 19.

(1) Požitek invalidního důchodu počíná dnem ztráty způsobilosti k výkonu povolání. Nejistí-li se, kdy nastala nezpůsobilost k výkonu povolání, počíná požitek dnem ohlášení nároku.

(2) Požitek invalidního důchodu zaniká:

- a) smrtí důchodcovou;
- b) není-li tu již nezpůsobilosti k výkonu povolání (§ 17).

§ 20.

(1) Starobní důchod přísluší ve výši a na místě důchodu invalidního bez průkazu nezpůsobilosti k výkonu povolání po dokončení čekací doby (§ 16) mužským pojištěncům, kteří dokonali 65. rok, a ženským pojištěncům, kteří dokonali 60. rok života.

(2) Starobní důchod přísluší dále ve výši a na místě důchodu invalidního bez průkazu nezpůsobilosti k výkonu povolání po dokonání čekací doby mužským pojištěncům, kteří dokonali 60. rok života anebo získali alespoň 480 příspěvkových měsíců, a ženským pojištěncům, kteří dokonali 55. rok života, jestliže a pokud nejsou zaměstnání způsobem zakládajícím pojistnou povinnost.

(3) Požitek starobního důchodu zaniká:

- a) úmrtím důchodcovým;
- b) vstoupí-li důchodce, zmíněný v odst. 2, před dovršením 65, resp. 60 roků opět do zaměstnání, zakládajícího pojistnou povinnost pensijní.

(4) Požitek starobního důchodu podle odst. 1 může býti odložen s účinkem, že důchod se

v mezičase zvýší o částku odpovídající přírůstku jeho hodnoty.

§ 21.

(1) Důchod invalidní se skládá ze základní částky a z částek zvyšovacích. Základní částka jest 3600 Kč ročně. Zvyšovací částka činí za každý příspěvkový měsíc získaný:

ve třídě	1.	Kč	2'—
„ „	2.	„	6'—
„ „	3.	„	10'—
„ „	4.	„	15'—
„ „	5.	„	20'—
„ „	6.	„	25'—
„ „	7.	„	30'—
„ „	8.	„	35'—
„ „	9.	„	40'—
„ „	10.	„	45'—
„ „	11.	„	50'—

(2) Byl-li invalidní důchodce v době, kdy požíval invalidního důchodu, pojištěn v důsledku zaměstnání, zakládajícího pensijní povinnost, a stane-li se nezpůsobilým k výkonu povolání také v tomto zaměstnání, zvyšuje se jeho dosavadní důchod invalidní o zvyšovací částky, odpovídající nově získaným příspěvkovým měsícům.

§ 22.

(1) Invalidní nebo starobní důchod zvyšuje se za každé dítě, které by v případě úmrtí důchodce mělo nárok na důchod sirotčí (§ 31), pokud důchodce o ně pečuje, o vychovávací příplatek.

(2) Příplatek vychovávací činí pro každé dítě jednu osminu důchodu, vyměřeného podle § 21.

§ 23.

Důchod invalidní nebo starobní, vyměřený podle § 21, jest zvýšiti o jednu polovinu, je-li důchodce trvale tak bezmocný, že stále potřebuje pomoci, ošetření a obsluhy jiné osoby.

§ 24.

(1) Invalidní nebo starobní důchod nesmí převýšiti i s příplatky vychovávacími (§ 22) i se zvýšením podle § 23 průměr služebních požitků, započitatelných podle § 4 za posledních 60 příspěvkových měsíců, po případě za kratší dobu před nápadem důchodu.

(2) Invalidní nebo starobní důchod činí však nejméně Kč 3600.—.

Důchod vdovský.

§ 25.

(1) Nárok na vdovský důchod má vdova pojištěnce, který v době svého úmrtí požíval důchodu invalidního nebo starobního, anebo měl by nárok na tento důchod.

(2) Je-li pojištěnec nebo důchodce nezvěstný, lze přiznati vdovský důchod před ukončením soudního řízení o prohlášení za mrtva, činí-li okolnosti úmrtí pravděpodobným.

(3) Vdovský důchod činí polovinu důchodu bez případného zvýšení podle §§ 22 a 23, je-li pojištěnec požíval, anebo na nějž měl v době úmrtí nárok.

(4) Vdovský důchod nesmí býti nižší nežli Kč 3000.— ročně.

§ 26.

Nároku na vdovský důchod není však v těchto případech:

1. zemřel-li pojištěnec před uplynutím šesti měsíců ode dne sňatku,

a) leč by smrt pojištěnce byla způsobena úrazem, nastalým po uzavření sňatku,

b) leč by se narodilo z tohoto manželství anebo bylo-li jím legitimováno dítě,

c) leč by vdova pojištěnce v době úmrtí jeho byla těhotná;

2. vešel-li pojištěnec v manželství po dokonání 60. roku života, leč by v době úmrtí pojištěnce uplynuly již 24 měsíce ode dne uzavření sňatku;

3. požíval-li pojištěnec v době uzavření sňatku invalidního nebo starobního důchodu podle tohoto zákona, leč by v době úmrtí pojištěnce uplynuly již 24 měsíce ode dne uzavření sňatku;

4. bylo-li rozsudkem trestního soudu uznáno, že vdova úmyslným jednáním smrt manžela zavinila nebo spoluzavinila;

5. bylo-li manželství v době úmrtí manželova výlučně z viny manželčiny rozvedeno, nebo z její viny nebo z viny obou manželů rozloučeno;

6. jestliže při rozluce, provedené bez viny manželčiny nebo z viny obou manželů před účinností tohoto zákona, se dostalo rozloučené manželce odškodnění výslovně za vdovský důchod.

§ 27.

(1) Uzavřel-li rozloučený pojištěnec, jehož manželství nebylo rozloučeno z viny manžel-

činy anebo z viny obou manželů, nový sňatek, má rozloučená manželka — ačli se rovněž znovu neprovdala — nárok na část vdovského důchodu (§ 25), který by jinak připadl celý oprávněné vdově. Vdovský důchod rozdělí se mezi vdovu a rozloučenou manželku v poměru počtu let jejich manželství se zesnulým pojištěncem. Každý započatý rok manželství se považuje za dokonatý. K době od rozvodu do rozluky se při tom však nepřihlíží.

(2) Nemá-li vdova neb rozloučená manželka nároku na důchod z některého důvodu stanoveného v § 26, přísluší oprávněné z nich důchod neztenčený.

(3) Poměrná část vdovského důchodu nesmí býti v žádném případě nižší než jedna čtvrtina celého vdovského důchodu. Jinak platí o poměrné části vdovského důchodu obdobně další ustanovení §§ 28 a 29 tohoto zákona.

(4) Uvedených předpisů jest užití obdobně i v případech, když by pojištěnec zůstavil po sobě více takto oprávněných osob, s omezením, že úhrn poměrných částí vdovského důchodu nesmí v žádném případě převyšovati výši celého vdovského důchodu.

§ 28.

Důchod vdovský, vyměřený podle § 25, zvyšuje se o jednu polovinu, je-li vdova trvale tak bezmocná, že stále potřebuje pomoci, ošetření a obsluhy jiné osoby.

§ 29.

(1) Požitek vdovského důchodu počíná dnem úmrtí manželova a zaniká opětným provdáním nebo úmrtím vdoviným.

(2) Provdá-li se opět vdova, obdrží odbytné trojnásobnou částkou svého ročního vdovského důchodu. Výplatou odbytného zanikají pro vdovu veškeré nároky z pojištění zemřelého manžela.

Důchod vdovecký.

§ 30.

(1) Vdovec po pojištěnce, která v době svého úmrtí požívala důchodu invalidního nebo starobního anebo by měla nárok na tento důchod a která jej ze svých služebních požitků nebo důchodu převážně vyžívala, má nárok na důchod vdovecký, jestliže a pokud je nezpůsobilým k výdělku a potřebným.

(2) Pro důchod vdovecký platí obdobně předpisy §§ 25, odst. 3 a 4, 26 a 28.

Důchody sirotčí.

§ 31.

(1) Nárok na důchod sirotčí má dítě mladší 18ti let v případě úmrtí nebo nevěstnosti (§ 25, odst. 2) pojištěného otce nebo pojištěné matky, požíval-li rodič důchodu invalidního nebo starobního, nebo měl-li na něj nárok. Nemanželské děti mají však nárok na sirotčí důchod, zakládající se na pojištění jejich otce jen tehdy, bylo-li otcovství soudně zjištěno nebo za života otce mimosoudně uznáno. Osvojenci mají nárok na sirotčí důchod po osvojiteli pouze tehdy, jestliže a pokud nepožívají sirotčího důchodu po svých vlastních rodičích a bylo-li mimo to osvojení provedeno alespoň půl roku před nápadem důchodu osvojitelova nebo aspoň půl roku před jeho smrtí.

(2) Zanechal-li pojištěnec osiřelé vnuky mladší 18ti let, kteří byli převážně výživou naň odkázáni, mají tito vnukové nárok na důchod sirotčí, pokud není nejvyšší přípustný úhrn důchodů sirotčích (§ 32) vyčerpán již dětmi zemřelého.

(3) Nevlastní děti pojištěncovy mladší 18ti let, které byly výživou převážně na něho odkázány, mají nárok na důchod sirotčí, nepožívají-li sirotčího důchodu po svých vlastních rodičích, není-li tu nároku na důchod rodičů a není-li nejvyšší úhrn důchodů sirotčích vyčerpán již sirotky oprávněnými podle odst. 1 a 2.

§ 32.

(1) Sirotčí důchod činí pro každé jednostranně osiřelé dítě jednu čtvrtinu, pro oboustranně osiřelé dítě jednu polovinu invalidního nebo starobního důchodu, bez případného zvýšení podle §§ 22 a 23, jehož pojištěnec v době úmrtí požíval, nebo na nějž měl nárok. Oboustranně osiřelému dítěti, jehož oba rodiče byli pojištěni, vyměří se důchod sirotčí polovinou důchodu vyššího. Sirotčí důchod pro jednostranně osiřelé dítě nesmí však býti menší než Kč 1.500 — ročně, pro oboustranně osiřelé dítě Kč 3.000 — ročně.

(2) Úhrn vdovského (vdoveckého) důchodu a důchodů sirotčích nesmí však v žádném případě činiti více než důchod podle § 21, jehož zemřelý požíval, nebo na nějž měl nárok, zvýšený o příplatky vychovávací podle § 22. Činí-li úhrn více, jest snížiti důchody sirotčí poměrně.

(3) Oboustranně osiřelému dítěti jest na roveň postaviti jednostranně osiřelé dítě, jestliže jeho matka nemá nároku na vdovský důchod.

§ 33.

(1) Požitek sirotčího důchodu počíná dnem úmrtí pojištěného rodiče, po případě pozdějším dnem narození dítěte a končí dokonáním 18. rokem věku nebo dřívějším zaopatřením, provdáním nebo úmrtím dítěte.

(2) Také po dokončení 18. roku života, nejdéle však do 24. roku, může být vyplácen důchod sirotčí:

a) pokud dítě jest v důsledku duševní nebo tělesné vady nezpůsobilé k výdělku,

b) pokud dítě nemůže se vydržovati samo v důsledku vědecké nebo odborné přípravy pro své příští povolání.

Důchody rodičů.

§ 34.

(1) Není-li vdovy ani vdovce ani dětí oprávněných podle § 31, odst. 1, mají nárok na důchod pozůstalí rodiče pojištěnce, který v době svého úmrtí požíval invalidního nebo starobního důchodu anebo by měl nárok na tento důchod, jestliže byli výživou převážně na odkázání.

(2) Je-li tu pouze jeden oprávněný rodič, činí jeho důchod jednu čtvrtinu invalidního nebo starobního důchodu bez případného zvýšení podle §§ 22 a 23, jehož pojištěnec v době svého úmrtí požíval anebo na nějž by měl nárok, nejméně však Kč 1.500— ročně.

(3) Jsou-li tu oba oprávnění rodiče, má každý z nich, pokud druhý je na živu, nárok na jednu osminu tohoto důchodu, nejméně však 750— Kč ročně.

Výbavné.

§ 35.

(1) Nárok na výbavné má pojištěnka, jestliže uzavře sňatek po dokonání aspoň 60ti příspěvkových měsíců.

(2) Nárok na výbavné musí být uplatněn do dvou let od uzavření sňatku, jinak zaniká.

(3) Výbavné jest vyměřiti ve výši ročního invalidního důchodu, na který by pojištěnka měla nárok v době uzavření sňatku, výbavné dříve vyplacené jest však při tom odečísti.

Odbytné jednou pro vždy.

§ 36.

(1) Nárok na odbytné jednou pro vždy má vdova (vdovec) a, není-li oprávněná vdovy (vdovce), stejnými díly děti, zemře-li poji-

štěnec po dokončení šesti příspěvkových měsíců a před dokončením 60 měsíců, ne však následkem úrazu (§ 16), a jsou-li jinak splněny podmínky pro požívání vdovského (vdoveckého) důchodu (§§ 25, 26 a 30) nebo důchodu sirotčího (§ 31, odst. 1.). Tento nárok náleží též, zemře-li pojištěnec před dokončením šesti příspěvkových měsíců v důsledku jiného úrazu než podnikového.

(2) Odbytné jest vyměřiti vdově (vdovci) po případě dětem ve výši 150% ročního invalidního důchodu bez případného zvýšení podle §§ 22 a 23, který by příslušel, kdyby příspěvkové měsíce byly doplněny na 60 ve třídě, v níž byl pojištěnec v době úmrtí.

§ 37.

(1) Není-li vdovy (vdovce) ani dětí podle § 31, odst. 1 oprávněných a zemře-li pojištěnec po dokonání šesti příspěvkových měsíců a před dokončením šedesáti příspěvkových měsíců, mají pozůstalí rodiče, po případě pozůstalý rodič, nárok na odbytné jednou pro vždy, byli-li výživou převážně na odkázání. Tento nárok náleží též, zemře-li pojištěnec před dokončením šesti příspěvkových měsíců v důsledku jiného úrazu než podnikového.

(2) Toto odbytné činí tři čtvrtiny ročního invalidního důchodu bez případného zvýšení podle §§ 22 a 23, na nějž by měl pojištěnec v době úmrtí nárok, kdyby příspěvkové měsíce byly doplněny na 60 ve třídě, v níž byl pojištěnec v době úmrtí. Jsou-li tu oba oprávnění rodičové, rozdělí se odbytné rovnými díly.

Pohřebné.

§ 38.

(1) Nárok na pohřebné mají pozůstalí po důchodci nebo po pojištěnci, který dokonal aspoň 60 příspěvkových měsíců, jestliže vypravili pohřeb.

(2) Pozůstalými podle předchozího odstavce rozumějí se manžel, děti, rodiče, děd a bába nebo sourozenci zemřelého. Pohřebné náleží tomu z nich, kdo pohřeb vypravil.

(3) Pohřebné činí jednu pětinu ročního důchodu bez případného zvýšení podle §§ 22 a 23, jehož zemřelý požíval, nebo na nějž měl nárok, nejvýše však Kč 4.000—.

Společná ustanovení o dávkách.

§ 39.

(1) Důchody vyplácejí se v měsíčních lhůtách do předu. Měsíční částky důchodu

zaokrouhlují se na celé koruny tím způsobem, že částky pod 50 haléřů zůstávají nepovšimnuty a částky od 50 haléřů do 99 haléřů čítají se za Kč 1—.

(2) Skončí-li právo k důchodu během měsíce, přijaté částky se nevracejí. Výplaty důchodu do ciziny mohou díti se také v jiných lhůtách než měsíčních a pozadu.

(3) Oprávnění k důchodům mají na požádání před každou výplatou předložiti potvrzení o životě neb vdovství.

(4) Odbytné, pohřebné a výbavné vyplatí se po předložení průkazů osvědčujících nárok.

§ 40.

(1) Změní-li se poměry rozhodné pro vyměření dávky, nebo zjistí-li se dodatečně, že dávky byly přiznány na základě omylu ve skutečných poměrech, sníží, zvýší nebo zastává nositel pojištění dávky.

(2) Vracení přijatých dávek může být vyžadováno jen, když pojištěnec nebo důchodce přivodil přiznání dávky tvrzením vědomě nepravdivých nebo zatajením závažných okolností.

(3) Částky neprávem přijaté ve smyslu odst. 2 jest navrátiti s 5% úroky, bez újmy případného trestního stíhání; částky tyto mohou být též sraženy z důchodu příjemce.

§ 41.

(1) Manželka důchodce, opatrovník jeho dětí, zákonný orgán pro péči o mládež nebo obec bydliště důchodce může navrhnouti u okresního soudu důchodce bydliště, aby soud určil osobu neb korporaci, jíž má být důchod vyplácen místo důchodci, je-li zřejmo, že vyplácením důchodu důchodci by nebylo dosaženo účelu, jemuž důchod slouží, nebo že by byly poškozovány zájmy členů důchodcovy rodiny. Soud rozhodne usnesením po provedeném řízení podle předpisů o ustanovení opatrovníka.

(2) Vyhoví-li soud návrhu, jest určená osoba nebo korporace pak povinna vynaložiti důchod ve prospěch důchodce a jeho rodiny. Důchod jí vyplácený je majetkem důchodce jí svěřeným. O jejích právech a povinnostech platí příslušné předpisy občanského práva o právech a povinnostech opatrovníka zřízeného ke správě jmění.

§ 42.

Právo na požitek kteréhokoliv důchodu odpočívá:

1. dokud osoba oprávněná k požitku odpykává si trest na svobodě delší jednoho měsíce neb jest v donucovací pracovně anebo v jiném ústavě, jež vláda určí nařízením; má-li však důchodce v těchto případech příslušníky rodiny, kteří mají zákonné nároky na výživu, vyplácejí se požitky těmto příslušníkům. Je-li takových oprávněných osob více, mají přednost manželka (manžel) a děti před předky, tito pak před ostatními příslušníky rodiny. Mezi osoby téže skupiny rozdělí se důchod stejným dílem;

2. jestliže osoba oprávněná k požitku přeloží své řádné bydliště bez svolení nositele pojištění trvale do ciziny, po dobu pobytu v cizině. V tomto případě může ke své žádosti být odbyta podle výsledku lékařské prohlídky až dvěma třetinami hodnoty svých kapitalisovaných nároků.

§ 43.

Nárok na dávky stanovené tímto zákonem, po případě jich požitek zaniká, kromě případů zvláště vyčtených v předchozích ustanoveních, promlčením. Nárok na důchody a jednorázové dávky promlčuje se v pěti letech ode dne vzniku nároku. Nárok pak na výplatu jednotlivé splátky důchodové promlčuje se v jednom roce ode dne jejího nápadu. Jinak platí pro promlčení nároku na dávky podle tohoto zákona ustanovení všeobecného občanského zákoníka.

Konkurence s jinými požitky.

§ 44.

(1) Je-li nezpůsobilost k výkonu povolání důsledkem nemoci, odpočívá nárok na invalidní důchod, pokud má pojištěnec nárok na denní nemocenské nebo proti zaměstnavateli prokazatelný nárok na vyplácení plného služného po dobu nemoci podle právních předpisů o nemocenském pojištění soukromých zaměstnanců ve vyšších službách.

(2) Jsou-li splněny předpoklady pro přiznání několika důchodů podle tohoto zákona, přísluší nárok na všechny bez omezení.

(3) Důchody podle tohoto zákona krátí se, pokud k požitku oprávněný požívá důchodu podle zákonů o úrazovém pojištění dělnickém, a to o částku, o kterou by úhrn důchodů převyšoval průměr služebních požitků započítatelných podle § 4 v posledních 60ti příspěvkových měsících, nebo případně v kratší době příspěvkové před nastoupením pojistného případu.

(4) Pokud invalidní důchod podle tohoto zákona a výdělek důchodcův domácnosti převyšují jak částku 30.000 Kč, tak průměr služebních požitků, započítatelných podle § 4 za posledních 60 příspěvkových měsíců nebo za případnou kratší dobu příspěvkovou, krátí se invalidní důchod o částku nad to jdoucí.

Náhrada peněžitých dávek.

§ 45.

(1) Nositel pojištění může použití důchodu plně nebo z části k tomu, aby zjednal důchodci s jeho souhlasem bezplatné zaopatření v ústavě pro invalidy nebo osoby staré, nebo v sirotčinci nebo v podobném ústavu.

(2) Notoričtí pijáci mohou býti i proti své vůli umístěni v ústavu pro ně vhodném. Vzpírají-li se, může býti požitek důchodu na čas zastaven.

(3) Nositel pojištění má právo přikázati důchod notorických pijáků členům rodiny nebo osobám, s nimiž důchodce žil ve společné domácnosti a které svou výživou byly na něm závislé, nebo obci požitku důchodcova k použití ve prospěch důchodce.

(4) Nositel pojištění může příslušníkům rodiny, s nimiž důchodce žil ve společné domácnosti a které důchodce převážně vyživoval, poskytnouti podporu až do poloviny důchodu.

Neplatná ujednání o nároku.

§ 46.

Převod, zastavení a zabavení nároků pojištěnců a jejich příslušníků jakož i dávek jsou jen potud přípustny a právně účinny, stano-
lou-li se:

1. k úhradě nároku osob, které mají zákonný nárok na výživu proti osobám oprávněným k požitku podle předcházejících ustanovení, až do poloviny dávky;

2. k úhradě záloh, které byly dány osobám oprávněným k požitku na jejich vlastní žádost zaměstnavatelem, nositelem pojištění, obcí nebo jinou veřejnoprávní korporací na účet pojistných nároků po jejich nápadu, ale před jejich poukázáním.

Ohlašování nároků.

§ 47.

(1) Veškeré nároky na dávky podle tohoto zákona jest s připojením potřebných průkazů ohlásiti u příslušného nositele pojištění.

(2) Nezpůsobilost k výkonu povolání popřípadě bezmocnost jest prokázati lékařským vysvědčením a, jedná-li se o nezpůsobilost podle § 17, odst. 2, průkazem, že žadatel v důsledku nemoci vyčerpal nárok na nemocenské. Nositel pojištění jest oprávněn dáti žadatele vyšetřiti svým lékařem a vykonati vše kašetření, kterých je třeba. Zaměstnavatel žadatelův a žadatel sám jest povinen dáti žádaná vysvětlení.

(3) Byl-li nárok na přiznání invalidního důchodu zamítnut nebo invalidní důchod odňat, může býti nárok na přiznání invalidního důchodu před uplynutím 1 roku uplatněn jen tehdy, když žadatel osvědčí lékařským vysvědčením, že nastala podstatná změna ve zdravotním stavu naposled zjištěném. Jinak jest nárok zamítnouti bez dalšího řízení. Proti takovému zamítnutí není opravného prostředku.

(4) Náklady lékařského vysvědčení, které žadatel má předložiti, nahradí nositel pojištění přiměřeným způsobem, byl-li nárok uznán.

Nemocenské ošetření důchodců.

§ 48.

(1) Důchodci podle tohoto zákona mají pro případ onemocnění nárok proti příslušné nemocenské pojišťovně na nemocenské ošetřování a pomoc při porodu podle zákona o nemocenském pojištění soukromých zaměstnanců ve vyšších službách, pokud nemají nároku na dávky posléze uvedeného zákona v důsledku svého zaměstnání přímo, nebo pokud nemají nároku proti Léčebnému fondu veřejných zaměstnanců.

(2) Nositelé pojištění hradí podle zákona o nemocenském pojištění soukromých zaměstnanců ve vyšších službách příslušné nemocenské pojišťovně ze svého pojistné třídy služného, do níž jsou důchodci zařazeni podle výše svého důchodu, pokud jde pak o důchodce náhradních ústavů, podle výše důchodu, jehož by požívali u Všeobecného pensijního ústavu.

Léčebná péče.

§ 49.

(1) Nositel pojištění jest oprávněn zavésti léčebnou péči s pojištěncem nebo s příjemcem důchodu invalidního.

(2) Účelem léčebné péče jest odvrátiti nebo oddáliti nezpůsobilost k výkonu povolání předčasně hrozící, anebo odstraniti nezpůsobilost

k výkonu povolání již nastalou, pokud k dosažení tohoto účelu nedostačují dávky nemocenského pojištění.

§ 50.

(1) Léčebnou péčí provádí nositel pojištění zpravidla umístěním pojištěnce nebo příjemce důchodu invalidního v odborných léčebných ústavech nebo v lázních pod zvláštním dozorem lékařským, dále poskytnutím prothes a jiných prostředků k dosažení účelu léčebné péče, pokud k tomu není povinna příslušná nemocenská pojišťovna.

(2) Nositelé pojištění mohou se schválením ministerstva sociální péče za účelem provádění léčebné péče podporovati též všeobecná i zvláštní opatření a zařízení, směřující k odvrácení předčasné nezpůsobilosti k povolání pojištěnců pojištěním povinných a jich rodinných příslušníků, k potírání lidových chorob (tuberkulózy, nervosy, pohlavních chorob, alkoholismu, rakoviny atd.) nebo k povznesení zdravotního stavu pojištěnců a jich rodinných příslušníků. K provádění léčebné péče tímto způsobem lze určit paušální obnosy, jichž výše musí být rovněž schválena ministrem sociální péče.

§ 51.

Nositel pojištění jest oprávněn kdykoli odejmouti nositeli nemocenského pojištění léčení nemocného pojištěnce nebo příjemce důchodu invalidního a převzítí jej do vlastního léčení.

§ 52.

Byla-li nositelem pensijního pojištění zavedena léčebná péče pojištěnce nebo příjemce důchodu invalidního, jenž má nárok na dávky z pojištění nemocenského, jest nositel nemocenského pojištění povinen nahraditi nositeli pensijního pojištění, co uspořil na nemocenském nebo na dávkách věcných, na něž měl nárok pojištěnec nebo příjemce důchodu invalidního po dobu léčebné péče nositelem pensijního pojištění prováděné, až do výše nákladů tímto nositelem na léčení skutečně vynaložených. Výši úspory na dávkách věcných stanoví v případě sporu ministerstvo sociální péče paušální částkou.

§ 53.

(1) K umístění pojištěnce nebo příjemce důchodu invalidního v léčebném místě jest zpravidla zapotřebí jeho svolení.

(2) Svolení toho není zapotřebí:

a) vyžaduje-li nemoc ošetření a péče, jež nemocnému nemohou být v jeho bytě poskytnuty;

b) vyžaduje-li toho druh nemoci, zvláště jde-li o nemoc nakažlivou;

c) vyžaduje-li stav nebo jednání nemocného stálé lékařské péče a pozorování.

(3) Nepodrobí-li se příjemce důchodu invalidního bez závažného důvodu léčebné péči, nezávislé na jeho souhlasu, může mu být požitkem invalidního důchodu zcela neb zčásti dočasně zastaven, byl-li na tyto následky předem upozorněn.

(4) Nepodrobí-li se pojištěnec bez závažného důvodu léčebné péči, kterou by byla nezpůsobilost k výkonu povolání pravděpodobně odvrácena nebo oddálena, může být důchod invalidní zcela neb z části dočasně odepřen, byl-li pojištěnec upozorněn na tyto následky.

(5) Ustanovení odst. 3 a 4 platí též pro případ bezdůvodného, předčasného přerušení léčby.

§ 54.

(1) Po dobu provádění léčebné péče může být zastavena výplata důchodu invalidního zcela nebo z části, nejvýše však do výše nákladů léčebné péče. Má-li však důchodce podrobený léčebné péči příslušníky rodiny, výživou na něho odkázané, náleží jim výživné polovinou příslušného důchodu invalidního.

(2) Příslušníkům rodiny pojištěnce podrobeného léčebné péči, výživou na něho odkázaným, náleží po dobu provádění léčebné péče výživné ve výši poloviny důchodu invalidního, na něž pojištěnec by měl nárok, kdyby se stal v době zavedení léčebné péče nezpůsobilým k výkonu povolání ve smyslu § 17. Výživné odpovídá, pokud jsou pojištěnci vypláceny služební požitky na základě právního nároku nebo pokud mají příslušníci rodiny nárok na podporu podle ustanovení zákona o nemocenském pojištění. Převyšuje-li však výživné podporu přiznanou příslušníkům rodiny podle příslušných ustanovení zákona o nemocenském pojištění, náleží jim tento rozdíl.

(3) Neodbyl-li pojištěnec léčebné péči podrobený dobu čekací (§ 16), stanoví se polovina příslušného důchodu invalidního podle ustanovení § 16, odst. 2.

§ 55.

(1) Pojištěnec, jenž byl podroben léčebné péči v odborném ústavu léčebném nebo v lázních pod dozorem lékařským, nesmí být z důvodu tohoto léčení propuštěn ze zaměstnání a nesmí mu být dána výpověď po dobu léčení. Zavede-li se léčebná péče, jest takové

propuštění nebo taková výpověď bezúčinnou, došlo-li k nim po podání návrhu nebo žádosti o léčebnou péči.

(2) Po dobu provádění léčebné péče není zaměstnavatel povinen vypláceti služební požitky, leč pokud jest k tomu povinen podle smlouvy nebo podle zákonných předpisů. Pokud zde není nároku na vyplacení služebních požitků, neplatí se pojistné.

Podpory v nezaměstnanosti.

§ 56.

(1) Nositel pensijního pojištění jest oprávněn poskytovat podporu v nezaměstnanosti nezaměstnaným osobám, které až do skončení posledního služebního poměru byly u něho pojištěny.

(2) Zásady a podmínky přiznávání podpor v nezaměstnanosti a jejich výši stanoví Všeobecný pensijní ústav. K platnosti příslušného usnesení ústavu je zapotřebí souhlasu ministerstva sociální péče.

Zachování nároků.

§ 57.

(1) Nároky z povinného pojištění zůstávají zachovány do 30 měsíců po zániku pojistné povinnosti, jestliže v této době nastala povinnost k převodu podle §§ 113 až 115.

(2) Do doby, po kterou zůstávají zachovány nároky podle odst. 1, nepočítá se doba, po kterou:

- a) pojištěnec požíval invalidního důchodu,
- b) výplata důchodu invalidního odpočívala,
- c) pojištěnec byl podroben léčebné péči podle § 49 a násl.

(3) Nositel pojištění jest povinen na tuto lhůtu upozorniti.

Uznávací poplatek.

§ 58.

(1) Nároky z pojištění získané aspoň 60ti příspěvkovými měsíci, z nichž alespoň 30 bylo získáno na základě pojistné povinnosti, mohou býti přes lhůtu 30 měsíců stanovenou v § 57, po případě 12měsíční lhůtu stanovenou v § 60, zachovány bez jakéhokoliv omezení ve výši, ve které byly při zániku pojištění, placením uznávacího poplatku Kč 25.— ročně předem.

(2) Takto zachované nároky zanikají, zůstane-li pojištěnec se zaplacením poplatku

déle než 1 rok po jeho splatnosti v prodlení, anebo vznikla-li povinnost k převodu podle §§ 113 až 115.

(3) První uznávací poplatek, který jest splatný prvního dne 31. měsíce po zániku pojistné povinnosti, po případě 13. měsíce po zániku dobrovolného pokračování v pojištění, musí býti zaplacen do měsíce po své splatnosti, jinak zaniká právo na zachování nároků.

Obživnutí pojištění.

§ 59.

(1) Vstoupí-li bývalý pojištěnec, jenž si nezachoval získaných nároků podle § 58, opět do pojištění, dříve než nastala povinnost k převodu podle §§ 113 až 115, započítá se mu příspěvková doba dříve získaná, byl-li důvodem k přerušení nápad invalidního důchodu nebo trvalo-li přerušení nejvýše 5 let ode dne zániku pojištění.

(2) Jinak započítává se při opětovém vstupu do pojištění příspěvková doba dříve získaná, dokoná-li pojištěnec v novém pojištění aspoň 6 měsíců příspěvkových.

Dobrovolné pokračování v pojištění.

§ 60.

(1) Pojištěnec, který získal aspoň 30 příspěvkových měsíců, má právo bez přerušení pokračovati dobrovolně v pojištění placením úhrnného pojistného (§ 64, odst. 2), jestliže zanikla jeho pojistná povinnost. Dobrovolné pokračování v pojištění jest neplatné, jestliže byl pojištěnec v době zániku pojistné povinnosti nezpůsobilý k výkonu povolání (§ 17).

(2) Toto právo zaniká, nebylo-li uplatněno do 12ti měsíců po zániku pojistné povinnosti, anebo nebylo-li do konce 12. měsíce zaplacen pojištění.

(3) Pojištěnec může dobrovolně pokračovati v pojištění podle své volby buď ve třídě služného, v níž byl zařazen v době zániku pojistné povinnosti nebo v jedné ze tří tříd nejbližší nižších s tím omezením, že pojistné třídy zvolené nesmí býti nižší, než polovina pojistného třídy, v níž byl naposledy povinně pojištěn. Třída jednou zvolená nesmí býti měněna.

(4) Dobrovolné pokračování v pojištění zanikne, jestliže:

1. pojištěnec ohlásí, že se vzdává dalšího pokračování v pojištění,

2. pojištěnec nezaplátil pojistného a neučil tak dodatečně do 12 měsíců,

3. vznikla-li povinnost převodu podle §§ 113 až 115.

(5) Po zániku dobrovolného pokračování v pojištění zůstávají pojistné nároky zachovány do 12ti měsíců, jestliže v této době nastala povinnost ku převodu podle §§ 113 až 115. Ustanovení § 57, odst. 2, platí zde obdobně.

(6) Dobrovolným pokračováním v pojištění není dotčena 30tíměsíční lhůta, stanovená pro zachování nároků z předcházejícího pojištění povinného (§ 57, odst. 1).

Zákup příspěvkové doby.

§ 61.

(1) Pojištěnec podléhající pojistné povinnosti může zvýšiti pojistné nároky zakoupením příspěvkové doby tím způsobem, že doplní úhradový podíl nebo premiovou rezervu na částku, která odpovídá jeho věku a započitatelné příspěvkové době po provedeném zákupu.

(2) Zakoupení lze jako příspěvkovou dobu pouze prokázanou nepojištěnou dobu služební nebo prokázanou dobu studia a odborného výcviku ve třídě služného, do které pojištěnec je zařazen v době, v níž žádá o povolení zákupu.

(3) Ze zákupu vzchází pojištěnci nároky teprve po uplynutí dvou let ode dne, k němuž byl zákup proveden. Nastane-li pojistný případ před uplynutím těchto dvou let, vrátí se zákupní pojistné s 5%ním úrokem. Doba dvou let považuje se za dokončenou, nastane-li pojistný případ v důsledku úrazu.

(4) Zákup jest provéstí ku prvnímu dni měsíce, následujícího po dni, kdy došla žádost za jeho povolení.

(5) Zákupní pojistné lze podle předpisů, vydaných nositelem pojištění, též spláceti.

ODDÍL III.

Úhrada.

§ 62.

Prostředky k úhradě pojistných dávek, k úhradě správních nákladů a k tvoření fondů, potřebných ku provádění tohoto zákona, opatřují se průměrným pojistným, vypočítaným pro celek pojištěnců a odstupňovaným pro jednotlivé třídy služného tak, aby hodnota všech budoucích příjmů spolu se jměním

ústavu stačila podle zásad pojistné matematiky k úhradě budoucích výdajů na dávky podle tohoto zákona a na správní a jiné výdaje, přípustné podle tohoto zákona.

§ 63.

Měsíční pojistné činí:

ve třídě	1	. . . . .	Kč	12—
„	2	. . . . .	„	36—
„	3	. . . . .	„	66—
„	4	. . . . .	„	96—
„	5	. . . . .	„	120—
„	6	. . . . .	„	150—
„	7	. . . . .	„	170—
„	8	. . . . .	„	190—
„	9	. . . . .	„	210—
„	10	. . . . .	„	230—
„	11	. . . . .	„	250—

§ 64.

(1) Z pojistného hradí zaměstnavatel i zaměstnanec po jedné polovině. Zaměstnavatel hradí však ze svého celé pojistné za zaměstnance, kteří nemají služného na hotovosti.

(2) Pojištěnec, dobrovolně pokračující v pojištění, hradí ze svého úhrnné pojistné třídy služného, v níž pokračuje v pojištění.

§ 65.

(1) Pojistné jest platiti po dobu, po kterou trvá smluvní služební poměr zakládající pojistnou povinnost, s výjimkou stanovenou v § 55, odst. 2. Nápadem starobního důchodu přestává povinnost platiti pojistné.

(2) Pojistné je dále platiti, i když byl zanikl smluvní služební poměr zakládající pojistnou povinnost, po dobu, po kterou má pojištěnec nárok na služné, byl-li služební poměr bez zavinění zaměstnavatele předčasně zrušen anebo byl-li služební poměr dohodou zrušen tak, že zaměstnavatel poskytl zaměstnanci plat na dobu výpovědní lhůty, vzdav se zároveň jeho služeb.

(3) V případech odst. 2 není však pojistné platiti ode dne, od něhož byl zaměstnanec pojištěn v důsledku jiného zaměstnání, podléhajícího pojistné povinnosti podle tohoto zákona neb jiných zákonů sociálně pojišťovacích, aneb od něhož se nacházel ve službě vyňatý podle těchto zákonů z pojistné povinnosti, anebo ode dne, kterého nastal pojistný případ.

§ 66.

(1) Pojistné jest odváděti napřed prvního dne každého kalendářního měsíce.

(2) Počne-li nebo končí-li pojištění během měsíce, je přes to zapraviti plné měsíční pojistné.

(3) Několik zaměstnavatelů, kteří se během příspěvkového měsíce vystřídají, ručí za pojistné ve výši třídy služného na každého z nich připadající rukou společnou a nerozdílnou. Platící má vůči ostatním zaměstnavatelům právo postihu na poměrnou náhradu.

§ 67.

(1) Právo předepsati pojistné promlčuje se ve třech letech ode dne splatnosti pojistného.

(2) Promlčení tohoto práva se přerušuje každým opatřením, jež za účelem předpisu bylo provedeno, tím okamžikem, kterým osoba povinná platiti pojistné se o tom doví.

(3) Právo vymáhati předepsané dlužné pojistné se promlčuje ve třech letech po tom, kdy osoba povinná platiti pojistné byla o předpisu pojistného vyrozuměna.

(4) Promlčení vymáhacího práva přerušuje se doručením platebního vyzvání, znějícího na osobu povinnou platiti, zahájením exekuce, povolením platební lhůty a podle ustanovení konkursního řádu.

(5) Povinnost platiti pojistné není závislá na předchozím vydání příslušných výměrů nebo rozhodnutí a jejich právní moci.

§ 68.

(1) Pojistné odvádí zaměstnavatel, po případě pojištěnec dobrovolně v pojištění pokračující.

(2) Zaměstnavatel jest oprávněn sraziti si částku pojistného na pojištěnce připadající (§ 64, odst. 1) při výplatě služebních požitků.

(3) Toto právo srážky musí býti vykonáno ve třech měsících po první výplatě služného, která následuje po splatnosti pojistného, jinak zanikne.

(4) Část pojistného, kterou zaměstnavatel podle odst. 2 zaměstnanci srazil ze služebních požitků, je statkem zaměstnavatelí svěřeným.

(5) Nevyhověl-li zaměstnavatel povinnosti odvésti pojistné, jest pojištěnec oprávněn, nastal-li dosud pojistný případ, na místo něho odvésti úhrnné pojistné a žádati na zaměstnavateli náhradu části na něho připadající. Tento nárok požívá v řízení exekucním, konkursním a vyrovnacím přednostního práva pohledávky ze mzdy.

§ 69.

(1) Za pojistné ručí společně a nerozdílně:

1. spolupodnikatelé a dílčí podnikatelé (akordanti),

2. majitel podniku, v němž pojištěnec jest zaměstnán, není-li zaměstnavatel nájemcem tohoto podniku.

(2) Úřad udělující povolení k provedení stavby je povinen vyrozuměti o žádosti za ně nositele pojištění a uložiti stavebníkovi, aby před započatím stavebních prací poskytl přiměřenou jistotu za pojistné, bude-li toho nositel pojištění v osmi dnech žádati a prokáže-li, že stavební živnostník, jenž bude stavbu prováděti, zůstal dlužen pojistné ústavu sociálně pojišťovacímu.

§ 70.

Kdo převzal závod (podnik), ručí za pojistné, jež měl platiti předchůdce, za dobu nejvýše 18 měsíců ode dne nabytí zpět počítáno, a to penízem, jenž mu k tomuto dni byl nositelem pojištění jako nedoplatek vykázán. Ručení podle práva občanského není tímto ustanovením dotčeno.

§ 71.

Nařízením může býti ustanoveno pro určité druhy závodů nebo podniků, že i pronajímatel ručí za pojistné nezaplacené nájemcem podle paragrafu předchozího.

§ 72.

(1) Dlužné pojistné jest zúročiti 5% úrokem. Pojistné i s úroky, vyjímaje pojistné vytčené v § 64, odst. 2, může býti vymáháno soudní exekucí na základě vykonatelného výkazu nedoplatků a požívá v exekucním řízení přednostního práva nedoplatků daňových, v řízení konkursním a vyrovnacím pak přednostního práva tam stanoveného. Doložka o vykonatelnosti připojí příslušná úřadovna. Povoliti a vykonati exekuci jest povolán příslušný exekucní soud.

(2) Nedobytnost nedoplatků nemá pro pojištěnce, kromě omezení § 12, za následek ztrátu nároků podle tohoto zákona.

(3) Neprávem přijaté pojistné vrátí nositel pojištění s 5% úroky. Zaměstnanec má v tomto případě nárok na vrácení částky pojistného, kterou zaplatil ze svého a může požadovati, aby i s úroky mu byla přímo vyplacena.

(4) Byl-li však zaměstnanec za dobu, za kterou bylo pojistné neprávem přijato, prohlášen

za pojištěním povinna podle jiného zákona o pojištění invalidním a starobním, jest zaplacené pojistné s úroky vydati příslušnému nositeli tohoto pojištění. Tento nositel pojištění použije vydané částky k uhrazení pojistného pro tohoto zaměstnance za dobu, za kterou bylo pojistné neprávem placeno a zbytek vydá zaměstnavateli; zaměstnanec má v tomto případě nárok na započítání této doby a na vrácení částky, jež odpovídá části pojistného, kterou zaplatil ze svého.

ODDÍL IV.

Organisace pojištění.

§ 73.

Pojištění podle tohoto zákona provádí Všeobecný pensijní ústav (§§ 74 až 102) a náhradní ústavy (§§ 103 až 111).

Všeobecný pensijní ústav.

§ 74.

(1) Všeobecný pensijní ústav v Praze jest právnickou osobou, může svým jménem nabývatí práv i zavazovati se, může před soudem žalovati i býti žalován. Jeho řádným soudem jest věcně příslušný soud v Praze.

(2) Jeho členy jsou:

- a) zaměstnanci u něho povinně pojištění;
- b) jejich zaměstnavatelé.

§ 75.

(1) Jednání Všeobecného pensijního ústavu jest upraveno stanovami, usnesenými výborem a schválenými ministerstvem sociální péče.

(2) Stanovy mají obsahovati zejména ustanovení:

- a) o právech a povinnostech předsedy a jeho náměstků;
- b) o jednacím řádu výboru a představenstva a o způsobu provádění voleb;
- c) o právech a povinnostech ředitelstva;
- d) o zastoupení ústavu na venek a o formě aktů ústav právně zavazujících;
- e) o formě vyhlášek;
- f) o každoročním sestavování a schvalování rozpočtu;
- g) o sestavení, zkoušení a schvalování každoroční účetní závěrky;
- h) o výši nedobytných pohledávek, které mohou úřadovny odpisovati podle § 84, písm. h);

i) o sestavování, zkoušení, schvalování a uveřejňování matematické bilance ústavu v obdobích aspoň tříletých;

k) o formě, v jaké se vydávají průkazy členům výboru Všeobecného pensijního ústavu, členům výborů jeho úřadoven, členům ředitelstva a úřednictvu Všeobecného pensijního ústavu;

- l) o organizaci a jednacím řádu úřadoven;
- m) o způsobu výpočtu úhradových podílů.

§ 76.

Orgány Všeobecného pensijního ústavu jsou:

- a) výbor,
- b) představenstvo,
- c) revisní komise,
- d) ředitelství,
- e) úřadovny.

Výbor.

§ 77.

(1) Výbor Všeobecného pensijního ústavu skládá se z předsedy a ze 34 členů, z nichž 14 volí členové zaměstnanci, 14 volí členové zaměstnavatelé a 6 jmenuje vláda z odborníků v otázkách sociálního pojištění, a to polovinu ze zaměstnavatelů a polovinu ze zaměstnanců. Ve skupině zaměstnavatelů musí se dostatí zaměstnavatelům z oboru živnost' netovár.ích aspoň tři členů, zaměstnavatelům z oboru zemědělství aspoň jednoho člena.

(2) Funkce voleného člena výboru zaniká, přestal-li býti a není již šest měsíců příslušníkem skupiny (zaměstnancké nebo zaměstnavatelské), za niž byl zvolen. Nastanou-li obdobné okolnosti u jmenovaných členů výboru, zbaví je jejich funkce vláda.

§ 78.

(1) Předsedu Všeobecného pensijního ústavu a jeho náměstký jmenuje prezident republiky k návrhu vlády vždy na dobu šesti roků bez újmy ustanovení § 168, odst. 7. Předseda, jímž může býti toliko státní občan Československé republiky, musí bydleti v Praze.

(2) Předseda zastupuje Všeobecný pensijní ústav na venek, dozírá na správu ústavu, podepisuje spolu s jedním členem ředitelstva listiny Všeobecný pensijní ústav právně zavazující, svolává schůze výboru a představenstva a předsedá jim, hlasuje však pouze při rovnosti hlasů.

(3) Má-li předseda za to, že usnesení výboru

nebo představenstva odporuje platným předpisům nebo ohrožuje zájem ústavu, musí zdržeti výkon tohoto usnesení, musí si však do čtrnácti dnů vyžádati rozhodnutí ministra sociální péče. Ze stejných důvodů je povinen zastavit také výkon usnesení správních orgánů úřadoven a předložit pak věc nejbližší schůzi představenstva.

(4) Při nebezpečí z průtahu může předseda sám učiniti po úradě s ředitelstvím nutná opatření, spadající do pravomoci výboru nebo představenstva Všeobecného pensijního ústavu, má však o tomto svém opatření vyrozuměti příslušný orgán v jeho nejbližší schůzi.

(5) Ostatní práva a povinnosti předsedy blíže určují stanovy Všeobecného pensijního ústavu.

(6) Je-li předseda zaneprázdněn, přecházejí jeho práva a povinnosti na jednoho z jeho náměstků, jmenovaných presidentem republiky k návrhu vlády po jednom z každé ze tří skupin výboru, totiž skupiny zaměstnanecké, zaměstnavatelské a skupiny odborníků, v pořadí určeném stanovami Všeobecného pensijního ústavu. V tomto případě však úřadující náměstek předsedy při hlasování ve správních orgánech hlasuje; při rovnosti hlasů jest návrh zamítnut.

§ 79.

(1) Výboru Všeobecného pensijního ústavu přísluší:

a) usnášeti se o stanovách a změnách stanov Všeobecného pensijního ústavu;

b) voliti ze svého středu osm členů představenstva a jejich náhradníky (§ 80) a sice po čtyřech ze skupiny zaměstnanců a zaměstnavatelů odděleným volebním aktem každé této skupiny podle zásady volby poměrné; sdružování je přípustno;

c) jmenovati a propouštěti členy ředitelstva (§ 83) a schvalovati jejich služební smlouvy a instrukce o působnosti ředitelstva;

d) voliti ze svého středu dva členy a dva náhradníky revisní komise (§ 81) a sice po jednom členu a jednom náhradníku ze skupiny zaměstnanců a zaměstnavatelů odděleným volebním aktem každé této skupiny. Členy zvoleni jsou, kdo obdrželi relativní většinu hlasů, náhradníky zvoleni jsou, kdo po členech obdrželi nejvíce hlasů. Při rovnosti hlasů rozhoduje los tažený předsedajícím. Členové a náhradníci revisní komise nesmějí býti členy představenstva;

e) usnášeti se o každoročním rozpočtu, jakož i každoroční účetní závěrce Všeobecného pensijního ústavu, zkoušené revisní komisí;

f) usnášeti se o matematické bilanci a o použití jejího případného přebytku;

g) usnášeti se o nabytí a zcizení nemovitostí, s výjimkou nabytí nemovitostí v řízení exekucním a konkursním;

h) činiti návrhy pro odchýlné ukládání jmění ústavního (§ 163, odst. 2);

i) stanoviti presenční platy ve smyslu § 82;

j) stanoviti zásady pro provádění léčebné péče a pro povolování podpor v nezaměstnanosti;

k) schvalovati zásady o provádění skupinového pojištění (§ 123, odst. 2).

(2) Usnesení uvedená v odst. 1, písm. a), c), e), f), h), j) a k), vyžadují schválení dozorčího úřadu.

(3) Výbor svolává se podle potřeby, avšak nejméně dvakrát do roka ke schůzím řádným. Předseda jest povinen svolati do jednoho měsíce mimořádnou schůzi výboru, žádá-li o toto svolání nejméně jedna pětina členů výboru s návrhem předmětů denního pořadu, které spadají do pravomoci výboru, o nichž má mimořádná schůze jednat.

(4) Výbor jest schopen usnášeti se, je-li mimo předsedajícího přítomno aspoň po šesti členech (náhradnících) ze skupiny zaměstnavatelské a zaměstnanecké a 3 členové skupiny odborníků.

(5) Volby koná výbor odděleně podle skupin osobním odevzdáním hlasovacích lístků v ustavující schůzi výboru s platností pro funkční období. Nastalé mezery se doplní doplňovací volbou.

(6) Usnesení výboru konají se prostou většinou hlasů přítomných; pouze k usnesení o stanovách a jejich změnách jest zapotřebí většiny dvoutřetinové.

Představenstvo.

§ 80.

(1) Představenstvo skládá se z předsedy, jeho náměstků a dalších desíti členů, z nichž po čtyřech náleží skupině zaměstnanecké a zaměstnavatelské a dva skupině odborníků. Členy představenstva ze skupiny odborníků jmenuje vláda. Náměstkové předsedy a aspoň tři členové představenstva musí bydleti v Praze.

(2) Představenstvo zastupuje a spravuje Všeobecný pensijní ústav ve všech věcech,

kteřé nejsou zákonem nebo stanovami vyhrazeny výboru nebo předsedovi Všeobecného pensijního ústavu, nebo které nenáležejí do působnosti úřadoven. Také v těchto věcech může představenstvo žádati vysvětlení a jednati o nich.

(3) Zejména přísluší představenstvu:

a) vyhlašovati volby do výboru Všeobecného pensijního ústavu, výboru úřadoven a do sboru přísedících pojišťovacích soudů a vrchního pojišťovacího soudu;

b) usnášeti se o trvalém ukládání jmění Všeobecného pensijního ústavu, pokud není příslušný výbor;

c) usnášeti se o zřízení místních orgánů pro službu kontrolní a dozorcí;

d) přijímati, jmenovati a propouštět zaměstnance ústavní;

e) usnášeti se o služebním a disciplinárním řádu pro zaměstnance ústavní;

f) rozhodovati o zákonných dávkách v případech § 90, odst. 3 a o návrzích na léčebnou péči podle §§ 49 až 55.

(4) Představenstvo jest schopno usnášeti se, jsou-li mimo předsedajícího přítomni aspoň čtyři členové (náhradníci). Usnesení koná se prostou většinou hlasů.

(5) Bez újmy vlastní odpovědnosti může představenstvo svěřiti některé ze svých úkolů užšímu výboru neb ředitelství.

Revisní komise.

§ 81.

(1) Revisní komise skládá se ze tří členů, z nichž dva členy (náhradníky) volí ze svého středu výbor podle zásady, vyslovené v § 79, odst. 1, písm. d); jednoho člena (náhradníka) jmenuje vláda. Revisní komise provádí pravidla každý měsíc řádné revise ústřední pokladny a ústředního účetnictví Všeobecného pensijního ústavu, jakož i příslušných knih, listin a dokladů; koná i revise mimořádné zejména k vyzvání předsedy. Prozkoumává také roční závěrku účetní a připojuje k ní své poznámky.

(2) O výsledku revisí podává revisní komise písemnou zprávu předsedovi ústavu, jenž předkládá ji v nejbližší schůzi představenstva na vědomí.

§ 82.

(1) Členové výboru Všeobecného pensijního ústavu a výborů jeho úřadoven spravují své funkce jako úřady čestné, majíce pouze nárok

na náhradu hotových výloh, na presenční platy a na odměny za zvláštní mimořádné výkony.

(2) Výbor Všeobecného pensijního ústavu může předsedovi Všeobecného pensijního ústavu a jeho náměstkům, dále předsedům úřadoven a jejich náměstkům, jakož i členům představenstva Všeobecného pensijního ústavu po případě stálých komisí jeho a komisí úřadoven stanoviti presenční platy výměrkem.

Ředitelství.

§ 83.

Výkonným orgánem Všeobecného pensijního ústavu jest tříčlenné ředitelství, jehož členy přijímá a propouští výbor se souhlasem ministra sociální péče. Působnost ředitelství jest upravena stanovami a instrukcí.

Úřadovny.

§ 84.

(1) Přímý styk se členy k nim příslušnými opatří v Praze pro zemi Českou, v Brně pro zemi Moravskoslezskou, v Bratislavě pro zemi Slovenskou a zemi Podkarpatoruskou dosavadní zemské úřadovny Všeobecného pensijního ústavu, které jakožto úřadovny Všeobecného pensijního ústavu jeho jménem a podle jeho instrukcí obstarávají záležitosti jim svěřené tímto zákonem nebo stanovami Všeobecného pensijního ústavu nebo zvláštním usnesením představenstva či výboru Všeobecného pensijního ústavu.

(2) Obvody působnosti jednotlivých úřadoven zemí České a Moravskoslezské stanoví vládní nařízení. Vládní nařízení stanoví také, které části z obvodu působnosti dosavadní Zemské úřadovny pro Slezsko v Opavě, která se ruší, se přikazují jednotlivým úřadovným země Moravskoslezské.

(3) Dosavadní pojištěnci se přidělí jednotlivým úřadovným těžé země podle stavu ke dni 31. prosince 1928 na dobu, dokud nezmění svého služebního místa (§ 85), nejdéle však na dobu do 30. června 1929.

(4) Pro každou úřadovnu stanoví Všeobecný pensijní ústav jednací řád, k němuž návrh podá výbor úřadovny.

(5) Orgány úřadoven jsou: výbor, správní komise a ředitel.

(6) Úřadovným zejména přísluší:

a) přijímati ohlášky a oznámení členů a vydávati výměry;

b) prováděti kontrolu podle služebních instrukcí představenstvem Všeobecného pensijního ústavu vydaných;

c) založiti a v patrnosti vésti seznam pojištěnců;

d) předpisovati, vybírati a vymáhati pojistné;

e) přijímati opovědi nároků na zákonné dávky, konati šetření o nich a rozhodovati o nich důchodovou komisí (§ 90);

f) založiti a v patrnosti vésti seznam důchodců a přijímati jejich ohlášky;

g) kontrolovati důchodce, zastavovati výplatu důchodů, jakož i odnímati důchody podle rozhodnutí důchodové komise a vymáhati jejich vrácení (§ 40);

h) rozhodovati o odpisu nedobytného pojistného do výše stanovami předepsané;

i) činiti zásadní návrhy na ukládání jmění ústavu.

§ 85.

(1) Příslušnost k úřadovně řídí se služebním místem pojištěncovým. V pochybnostech platí za ně sídlo podniku, po případě pobočného závodu, kterým jest zaměstnán.

(2) U osob v pojištění dobrovolně pokračujících a platících uznávací poplatků jest příslušnou úřadovna, u níž byl pojištěnec naposled povinně pojištěn.

(3) Zaměstnavatelé, kteří mají podniky v obvodu dvou nebo více úřadoven, přísluší ke všem těmto úřadovnám.

(4) Odchytky od příslušnosti může povoliti ministerstvo sociální péče.

§ 86.

(1) Výbor úřadovny se skládá z předsedy a čtrnácti členů, z nichž sedm volí pojištění zaměstnanci k úřadovně příslušní a sedm volí jejich zaměstnavatelé. Ve skupině zaměstnavatelů musí se dostati zaměstnavatelům z oboru živností netovárních alespoň dvou členů.

(2) Výboru úřadovny přísluší:

a) voliti ze svého středu čtyři členy správní komise, po dvou ze skupin zaměstnanců a zaměstnavatelů, odděleným volebním aktem každé této skupiny podle zásady volby poměrné;

b) voliti ze svého středu dva členy a dva náhradníky revisní komise, po jednom ze skupiny zaměstnanců a zaměstnavatelů, odděleným volebním aktem každé této skupiny.

Členy zvoleni jsou, kdo obdrželi relativní většinu hlasů, náhradníky zvoleni jsou, kdo po členech obdrželi nejvíce hlasů. Při rovnosti hlasů rozhoduje los, tažený předsedajícím. Členové správní komise nesmí býti zvoleni ani členy ani náhradníky revisní komise;

c) voliti ze svého středu dva členy a dva náhradníky důchodové komise, po jednom členu a jednom náhradníku ze skupiny zaměstnanců a zaměstnavatelů, odděleným volebním aktem každé této skupiny podle zásady stanovené pod písm. b). Podle potřeby může býti za souhlasu představenstva Všeobecného pensijního ústavu zvoleno podle stejných zásad volebních i více důchodových komisí;

d) usnášeti se o návrhu každoročního rozpočtu úřadovny;

e) usnášeti se o každoroční účetní závěrce úřadovny, zkoušené revisní komisí;

f) podávati návrhy na trvalé ustanovení úředníků a zřízenců v úřadovně zaměstnaných;

g) usnášeti se o věcech, jednacím řádem výboru přikázaných.

(3) Výbor jest schopen usnášeti se, jsou-li mimo předsedajícího přítomni aspoň čtyři členové z každé skupiny.

(4) Výbor usnáší se prostou většinou hlasů.

(5) Volby koná výbor ve své ustavující schůzi s platností pro funkční období osobním odevzdáním hlasovacího lístku podle ustanovení prvního odstavce lit. a) až c) tohoto paragrafu. Nastalé mezery se doplní doplňovací volbou.

§ 87.

(1) Předsedu úřadovny a oba jeho náměstky, po jednom ze skupiny zaměstnanců a ze skupiny zaměstnavatelů, jmenuje ministr sociální péče na dobu šesti roků. Předseda musí býti státním občanem Československé republiky, musí bydliti v sídle úřadovny a nesmí býti členem výboru Všeobecného pensijního ústavu.

(2) Předseda dozírá na správu úřadovny, svolává schůze výboru, správní a důchodové komise a předsedá jim, hlasuje ve správní a důchodové komisí; ve výboru nehlasuje, rozhoduje však při rovnosti hlasů.

(3) Ze stejných důvodů, které jsou uvedeny v § 78, odst. 3, musí zastaviti usnesení výboru nebo správní komise, musí však do osmi dnů věc předložiti k rozhodnutí Všeobecnému pensijnímu ústavu.

(4) Při nebezpečí z průtahu může sám učiniti po úradě s ředitelem nutné opatření spadající do pravomoci výboru nebo správní komise a má o tomto svém opatření vyrozuměti výbor nebo správní komisi v nejbližší schůzi.

(5) Jednací řád určí podrobněji práva a povinnosti předsedy úřadovny.

(6) Je-li předseda zaneprázdněn, přechází jeho práva a povinnosti na náměstka předsedy v pořadí stanoveném jednacím řádem.

§ 88.

(1) Správní komise:

a) usnází se o důležitějších otázkách běžné agendy, pokud nejsou vyhrazeny předsedovi, výboru nebo důchodové komisi;

b) obstarává agendu přikázanou jí služebním řádem pro zaměstnance ústavu, služebními instrukcemi vydávanými Všeobecným pensijním ústavem, nebo zvláštními usneseními výboru, po případě představenstva Všeobecného pensijního ústavu;

c) podává návrhy na zřízení místních orgánů pro kontrolu podle § 80, odst. 3, písm. c).

(2) Správní komise jest schopna k usnášení, je-li vedle předsedajícího přítomno aspoň po jednom členu ze skupiny zaměstnanců a zaměstnavatelů.

§ 89.

(1) Revisní komise provádí aspoň dvakrát do roka řádné revise pokladny a účetnictví úřadovny a příslušných knih, listin a dokladů. Koná i revise mimořádné zejména k vyzvání předsedově. Prozkoumává také roční závěrku účetní a připojuje k ní své poznámky.

(2) O výsledku revisí podává předsedovi písemnou zprávu, kterou předseda předkládá v nejbližší schůzi výboru úřadovny na vědomí.

§ 90.

(1) Důchodová komise rozhoduje o nárocích, které pojištěnci neb jejich pozůstalí vznášejí ohledně příznání a výměry zákonných dávek v § 17 a násl. uvedených. Důchodová komise rozhoduje také o zastavení a odnětí důchodů a o tom, má-li býti vymáháno jejich vrácení (§ 40).

(2) Rozdělení této agendy mezi zvolené důchodové komise určuje výbor úřadovny.

(3) Důchodová komise jest schopna usnášeti se, jsou-li vedle předsedajícího přítomni

oba její členové, po případč náhradníci povolani za členy zaneprázdněné. Ku platnosti usnesení důchodové komise je třeba, aby se stalo jednomyslně. Nebylo-li docíleno jednomyslnosti, náleží konečné rozhodnutí představenstvu Všeobecného pensijního ústavu.

§ 91.

Ředitel úřadovny je ustanoven představenstvem Všeobecného pensijního ústavu po slyšení výboru úřadovny a je výkonným orgánem správy úřadovny, který podle služebních instrukcí vydávaných po schválení ministra sociální péče Všeobecným pensijním ústavem rozhoduje ve věcech běžné agendy úřadovny, pokud není rozhodování to vyhrazeno správním orgánům. Připravuje návrhy a předlohy pro schůze výboru a komisí a koná funkce mu přikázané služebním řádem pro zaměstnance. Jeho ustanovení a propuštění vyžaduje schválení ministra sociální péče.

Zaměstnanci.

§ 92.

(1) Zaměstnanci ústavními mohou býti pouze českoslovenští státní občané. Výjimky může povolit ministr sociální péče po dohodě s ministrem vnitra.

(2) Právní postavení zaměstnanců, podmínky jejich přijetí a propouštění a jejich služební a zaopatřovací požitky, jsou upraveny služebním a disciplinárním řádem, na němž se usnází představenstvo Všeobecného pensijního ústavu po vyslechnutí organizace zaměstnanců Všeobecného pensijního ústavu. Řád služební a disciplinární vyžaduje schválení ministerstva sociální péče a ministerstva financí. Služební požitky, jichž zaměstnanci nabyli až do dne účinnosti tohoto zákona, zůstávají jim nadále neztenceně zachovány.

(3) Představenstvo Všeobecného pensijního ústavu jmenuje a propouští zaměstnance ústavní, a to pokud jde o zaměstnance v úřadovnách na podkladč návrhů správních komisí úřadoven. Přijímáním a propouštěním zaměstnanců na přechodnou dobu potřeby může představenstvo pověřiti ředitelství, u úřadoven ředitele.

(4) Zaměstnanci skládají slib ve služebním řádu stanovený do rukou předsedy Všeobecného pensijního ústavu, případně — pokud jde o zaměstnance v úřadovnách — do rukou předsedy úřadovny.

(5) Úředníci Všeobecného pensijního ústavu

a úřadoven mají ve své úřední činnosti povinnosti úředníků veřejných, stanovené v zákoně trestním, požívají však také ochrany jako úředníci veřejní.

Ustanovení o volbách členů výboru Všeobecného pensijního ústavu, členů výborů jeho úřadoven, přisedících pojišťovacích soudů a vrchního pojišťovacího soudu.

§ 93.

Pro volbu členů výboru Všeobecného pensijního ústavu, výboru úřadoven a pro volbu přisedících pojišťovacích soudů a Vrchního pojišťovacího soudu a jich náhradníků platí zásady uvedené v následujících paragrafech.

§ 94.

(1) Volby konají se zpravidla současně. Jen při rozpuštění výboru Všeobecného pensijního ústavu nebo výboru úřadovny koná se volba rozpuštěného sboru zvlášť.

(2) Volby vyhláší představenstvo Všeobecného pensijního ústavu v Úředním listě Československé republiky aspoň měsíc před uplynutím funkčního období. Nevyhlásí-li představenstvo Všeobecného pensijního ústavu voleb v této lhůtě, ač k tomu bylo ministerstvem sociální péče vyzváno, vyhlásí je ministerstvo vnitra, jež ministerstvo sociální péče o tom uvědomí. V případě rozpuštění vyhlásí volbu vládou jmenovaná komise.

§ 95.

Vyhláška o volbě musí obsahovati:

a) volební den, jenž musí býti dnem, ve který se nepracuje;

b) rozhodný den, podle něhož se posuzuje právo volební a jímž jest první den v měsíci bezprostředně předcházejícím dni vyhlášení volby v Úředním listě Československé republiky;

c) do kdy je navrhnutí členy a náhradníky volebních komisí a komise pro skrutinium;

d) všeobecné označení volebních místností a označení, kam je zaslati poštou hlasovací lístky z míst, v nichž není zřízena volební komise nebo hlasovací lístky voličů, kteří z vážných a omluvitelných důvodů volby osobně zúčastniti se nemohou;

e) sdělení, že od určitého dne do určitého dne, a sice po dobu alespoň 30 dnů, jsou voličské seznamy vyloženy u úřadoven k veřejnému nahlédnutí či výpisu (pokud se tím ne-

vyklučují jiné osoby z výkonů téhož práva) a že v téže lhůtě mohou býti podány námítky proti seznamům voličským:

f) obsah námitek podle zák. ze dne 19. prosince 1919, č. 663 Sb. z. a n., o stálých seznamech voličských ve znění zákona ze dne 23. ledna 1920, č. 44 Sb. z. a n.;

g) stanovení určitého dne, do kterého mohou kandidátní listiny býti podány předsedovi volební komise;

h) formu a obsah kandidátních listin a ustanovení o zmocněncích pro kandidátní listiny;

j) počet voličů, jichž podpisu je zapotřebí ku platnosti kandidátní listiny (počet ten musí činiti ve skupině zaměstnanců aspoň 200, ve skupině zaměstnavatelů aspoň 50);

k) sdělení, ve který den bude provedeno skrutinium a jakým způsobem bude výsledek volby vyhlášen.

§ 96.

(1) Volby členů výboru úřadoven provádějí volební komise zřízené po dvou u každé úřadovny a to: jedna pro volbu členů výboru ze skupiny pojištěnců, druhá pro volbu členů výboru ze skupiny zaměstnavatelů. Každá z těchto volebních komisí se skládá z předsedy a z přisedících. Předsedou je buď náměstek výboru úřadovny z příslušné skupiny, případně předseda vládou jmenované komise, anebo v případě jeho zaneprázdnění, věkem nejstarší člen výboru z této skupiny, případně náměstek vládou jmenované komise.

(2) Pro volbu přisedících pojišťovacího soudu v Praze a v Brně zřídí se v těchto místech po dvou dalších komisích ze skupiny pojištěnců a zaměstnavatelů obou úřadoven. Předsedou této komise jest předseda oné úřadovny v Praze pokud se týče v Brně, která má větší počet pojištěnců. Volbu přisedících pojišťovacího soudu v Bratislavě provedou komise zřízené pro volbu členů výboru.

(3) Komise pro skrutinium, složená z předsedy, jímž jest předseda Všeobecného pensijního ústavu, a ze stejného počtu přisedících z pojištěnců a zaměstnavatelů je zřízena v sídle Všeobecného pensijního ústavu. Komise pro skrutinium provede volbu členů výboru Všeobecného pensijního ústavu a přisedících vrchního pojišťovacího soudu a jich náhradníků.

(4) Přisedící obou volebních komisí, jakož i přisedící komise pro skrutinium a jich náhradníky jmenuje ministerstvo vnitra na návrh volebních skupin, přihlížejíc podle mož-

nosti k tomu, aby byla zastoupena ve volebních komisích jedním členem všechna sdružení, jež prohlásí, že se zúčastní voleb. Zároveň s jmenováním oznámí ministerstvo vnitřnímu předšedovi Všeobecného pensijního ústavu, které osoby byly jmenovány.

(5) Komise, zřízené podle odst. 1 a 2 jsou způsobilé platně se usnášeti za přítomnosti nadpoloviční většiny svých členů (náhradníků). Komise pro skrutinium je schopna platně se usnášeti, je-li přítomna aspoň polovina členů (náhradníků) z každé skupiny. Ku platnosti usnesení je třeba nadpoloviční většiny přítomných.

§ 97.

K volbě oprávněny jsou osoby, které v rozhodný den byly členy Všeobecného pensijního ústavu a byly starší dvaceti let nebo dokonají v roce volby dvacátý rok svého věku a byly v rozhodný den zapsány v seznamu voličském. Za osoby hromadně hlasuje, koho určili jejich oprávnění zástupci. Zaměstnavatel má tolik hlasů, kolik jeho povinně pojištěných zaměstnanců bylo v rozhodný den zapsáno v seznamu voličském.

§ 98.

Úřadovny sestavují seznamy voličské, přičemž uvedou u každého zaměstnavatele počet hlasů. Soubor těchto seznamů tvoří seznam voličů do výboru Všeobecného pensijního ústavu a pro volbu přísedících vrchního pojišťovacího soudu. Soubor voličských seznamů obou úřadoven v Praze tvoří seznam voličů pro volbu přísedících pojišťovacího soudu v Praze, soubor voličských seznamů obou úřadoven v Brně tvoří seznam voličů pro volbu přísedících pojišťovacího soudu v Brně.

§ 99.

Volební legitimace a hlasovací lístky voličů ze skupiny zaměstnanců musí býti barvy odlišné od oněch ze skupiny zaměstnavatelů. Volební legitimace a hlasovací lístky zasílají se každému voliči přímo na adresu ve voličském seznamu uvedenou, a sice poštou do vlastních rukou na potvrzení. Tyto zásilky jsou prosty poštovného.

§ 100.

(1) Voleni mohou býti svéprávní státní občané republiky Československé, kteří jsou oprávněni k volbě, překročili anebo překročí nejpozději v den volby dvacátýšestý rok svého věku, nejsou zaměstnanci Všeobecného pensijního ústavu neb úřadoven a nejsou vyloučeni z volebního práva do obecního zastupitelstva.

(2) Ve skupině zaměstnavatelů mohou býti voleny i osoby k volbě v této skupině neoprávněné (mají-li ostatní náležitosti pasivního volebního práva), které zastupují osoby hromadně podle jejich stanov anebo jsou zmocněnci voličovými.

§ 101.

(1) Volba jest přímá, tajná a poměrná na základě kandidátních listin. Volba vykonává se osobním odevzdáním hlasovacího lístku legitimovaným voličem před volební komisí anebo zasláním hlasovacího lístku spolu s volební legitimací poštou na adresu volební komise.

(2) Z jednotlivých volebních stran, které podaly platné kandidátní listiny, zvoleni jsou podle počtu hlasů pro ně odevzdaných kandidáti podle pořadí, jak jsou uvedeni na kandidátních listině. Další kandidáti jsou v témže pořadí náhradníky, kteří nastupují na místo členů odstupujících během funkčního období.

(3) Byla-li v jedné skupině podána pouze jediná platná kandidátní listina, volba se nekoná a volební komise prohlásí kandidáty této listiny za zvolené.

(4) Na volby vztahují se v zemích České a Moravskoslezské ustanovení zákona z 26. ledna 1907, č. 18 ř. z. o trestních ustanoveních k ochraně volební svobody a v zemi Slovenské a Podkarpatoruské ustanovení uherského zák. čl. XXIII z roku 1913.

(5) Funkční období výboru Všeobecného pensijního ústavu, výborů úřadoven a sborů přísedících pojišťovacích soudů a vrchního pojišťovacího soudu trvá 6 roků. Odstupující sbory zůstávají ve své funkci, až ji převzou sbory nově zvolené.

§ 102.

Vládním nařízením budou vydány podrobné předpisy o námitkách proti voličským seznamům, o rozhodování o nich, o kandidátních listinách, o volebních komisích, o formě volebních legitimací a hlasovacích lístků a o jejich náhradě v případě ztráty, o hlasování, o skrutiniu, o prohlášení volebního výsledku a vůbec o provádění volebního aktu.

ODDÍL V.

Pojištění u náhradních ústavů.

§ 103.

(1) Ústavy, které jsou vedle Všeobecného pensijního ústavu nositeli pensijního pojištění

podle tohoto zákona (§ 73), jsou náhradními ústavu. Pojištěním u náhradního ústavu lze splnit pojišťnou povinnost podle tohoto zákona.

(2) Náhradní ústav je právnickou osobou, může svým jménem nabývat práv i zavazovat se, může před soudem žalovat i býti žalován.

(3) Okruh členstva náhradního ústavu určují stanovy.

Pojišťná příslušnost.

§ 104.

(1) Všichni pojištěním povinní zaměstnanci téhož podniku musí býti pojištěni u téhož nositele pojištění. Členství zaměstnavatelovo u některého náhradního ústavu má za následek, že tento ústav je v mezích svého uznání za náhradní ústav výlučně příslušný pro pojištění všech pojišťné povinností podléhajících zaměstnanců onoho podniku zaměstnavatelova, který byl k náhradnímu ústavu přihlášen a že přejímá vůči těmto zaměstnancům závazky plynoucí z pojištění. Příslušnost zaměstnavatelova k náhradnímu ústavu vzniká vstupem do zaměstnání v onom podniku zaměstnavatelově a zaniká vystoupením z tohoto zaměstnání, leč by bylo spojeno s přiznáním důchodu invalidního nebo starobního. Pojištění provedené u nepřislušného nositele pojištění je platné a právně účinné až do dne, ke kterému byl zjednán zákonný stav. Od tohoto dne počínajíc provádí pojištění příslušný nositel pojištění, jemuž je vydati úhradu podle zásad §§ 113 až 115.

(2) Z ustanovení věty 1 odst. 1 může povolití výjimku ministerstvo sociální péče, vstavechnouc oba zúčastněné nositele pojištění. K povolení této výjimky je dále zapotřebí souhlasu zaměstnavatele pojištěncova, uchází-li se o povolení výjimky zaměstnanec a mělo-li by povolení za následek vyšší zatížení zaměstnavatele.

(3) Všichni zaměstnanci pojištěním povinní, kteří se nestali podle odst. 1 a 2 příslušnými k některému náhradnímu ústavu, jsou příslušni k Všeobecnému pensijnímu ústavu.

(4) Změnou označení, právní povahy podniku neb osoby majitele podniku zůstává pojišťná příslušnost zaměstnanců podniku nedotčena. Zaměstnavatel, jenž byl členem náhradního ústavu, může přestoupiti k jinému nositeli pojištění za člena pouze se svolením do-

savadního nositele pojištění, pokud stanovy jeho neurčují jinak. Zaměstnavatel, který není členem některého náhradního ústavu, může se státi členem náhradního ústavu pouze se svolením Všeobecného pensijního ústavu.

(5) Spory nositelů pensijního pojištění o pojišťné příslušnosti rozhoduje přímo zemský úřad služebního místa pojištěncova.

Náhradní ústavy.

§ 105.

(1) Dosavadní náhradní ústavy zůstávají v působnosti až do uznání podle tohoto zákona, pokud se týče do ztráty náhradní vlastnosti (§ 108, odst. 4).

(2) Předpisy stanov náhradních ústavů, které odporují ustanovením tohoto zákona, pozbývají platnosti a jsou až do uznání náhradního ústavu podle tohoto zákona, pokud se týče ztráty náhradní vlastnosti, nahrazeny příslušnými zákonnými ustanoveními. Zejména jsou povinny náhradní ústavy předpisovati pojišťná nejméně ve výši odpovídající pojištění u Všeobecného pensijního ústavu a, nastane-li pojišťný případ v této době, poskytovatí nejméně dávky, které by příslušely v případě pojištění u Všeobecného pensijního ústavu.

§ 106.

Dosavadní náhradní ústavy mohou býti uznány za náhradní ústavy podle tohoto zákona, vyhoví-li těmto podmínkám:

1. Dávky náhradního ústavu musí býti týchž druhů (§ 17 a násl.) a v každém případě nejméně tak vysoké jako dávky, které by příslušely, kdyby pojištění bylo bývalo provedeno u Všeobecného pensijního ústavu.

2. Nároky na dávky nesmí býti vázány přísnějšími podmínkami, než jsou podmínky stanovené tímto zákonem.

3. Úhrn pojišťného (běžné příspěvky) a tax za zvyšování služného, počítaje v to i případné anuity a příspěvky určené k úhradě vyšších nároků, za členy pojištěním povinné musí býti nejméně o jednu pětinu vyšší než úhrn pojišťného, které by bylo uhraditi, kdyby bylo pojištění provedeno u Všeobecného pensijního ústavu. Klesne-li tento úhrn v průměru tří let pod tuto hranici, může ministerstvo sociální péče naříditi, aby náhradní ústav nejdéle do konce čtvrtého roku upravil změnou stanov nároky členů pojištěním povinných tak, aby bylo této podmínce vyhověno.

4. Poměr částí pojišťného, tax a anuit, kte-

rou nesou pojištěním povinní členové ze svého, k části připadající na zaměstnavatele nesmí býti nepříznivější, než odpovídá předpisům § 64, a pojistné na zaměstnance připadající nesmí býti vyšší, nežli pojistné odpovídající jejich nárokům podle početních podkladů Všeobecného pensijního ústavu.

5. Rozhodování sporů o nárocích podle stanov a o jejich výši musí býti vyhrazeno pojišťovacímu soudu příslušnému podle § 134.

6. Stanovy musí obsahovati ustanovení o přiměřené bezpečnosti záloze vyšetřené podle pojistné matematických odhadů anebo o jiné dostatečné záruce.

7. V orgánech náhradních ústavů náleží pojištěncům poloviční zastoupení. Volby jsou přímé a tajné a konají se podle zásad poměrnosti, pokud možno osobně.

§ 107.

Zřizování nových náhradních ústavů se připoštl pouze rozdělením náhradního ústavu nebo sloučením několika náhradních ústavů po předchozím souhlasu ministerstva sociální péče. Ústav takto nově zřízený musí splňovati podmínky § 106.

§ 108.

(1) Náhradní ústavy, které chtějí zůstatí nadále nositeli pojištění podle tohoto zákona, musí nejdéle do šesti měsíců ode dne účinnosti tohoto zákona na základě pravoplatného usnesení valné hromady a se souhlasem zaměstnavatelů většiny pojištěnců předložití ministerstvu sociální péče žádost o zachování náhradní vlastnosti. Ve lhůtě nejdéle jednoho roku od podání žádosti za uznání jest předložití průkaz, že splněny jsou všechny podmínky § 106, obzvláště pak pojistné matematický průkaz, že jest při použití početních podkladů Všeobecného pensijního ústavu zjednána rovnováha mezi budoucími příjmy a vydáními ke dni vstupu zákona v účinnost. V případech zřetele hodných může ministerstvo sociální péče povolití prodloužení této lhůty.

(2) O formě a obsahu průkazu vydá ministerstvo sociální péče bližší předpisy. Pro onu část nároků, které by získal pojištěnec, kdyby byl po celou příspěvkovou dobu započitatelnou podle § 12 s případným zákupem býval pojištěn u Všeobecného pensijního ústavu, může náhradní ústav zařadití do pasív bilance úhradové podíly Všeobecného pensijního ústavu. Za pojistné postačující k úhradě těchto nároků považuje se při tom pojistné podle § 63 po srážce nejvýše 10%. Průkaz je doložití zvláště pravoplatným usnesením valné hro-

mady o změně stanov a prohlášením zaměstnavatelů, že přijímají závazky ze změny stanov pro ně vyplývající.

(3) O žádosti za uznání náhradního ústavu rozhodne ministerstvo sociální péče.

(4) Náhradní ústavy, které nepodají vůbec žádosti za uznání anebo tak nečiní v šestiměsíční lhůtě podle odst. 1, ztrácejí povahu náhradního ústavu dnem uplynutí této lhůty, ústavy, jichž žádost za uznání ministerstvo sociální péče zamítlo, dnem doručení zamítavého výnosu.

(5) Dojde-li k uznání náhradního ústavu toliko za souhlasu části dosavadních členů-zaměstnavatelů náhradního ústavu, může ministerstvo sociální péče po slyšení Všeobecného pensijního ústavu stanovití, aby převod příslušné pojistné podstaty byl proveden podle zásad užívaných při rozdělení náhradního ústavu podle § 107.

§ 109.

(1) Náhradní ústav, pozbyvší náhradní vlastnosti, je povinen odevzdatí Všeobecnému pensijnímu ústavu veškeré jmění. Jmění ústavu, převyšující částky, potřebné k zabezpečení získaných zákonitých nároků, jest použítí v oddělení pro připojištění ve prospěch pojištěnců a důchodců ústavu. Pro likvidaci náhradního ústavu jest použítí předpisů stanov o zrušení ústavu.

(2) Usnese-li se na tom valná hromada likvidujícího náhradního ústavu a souhlasí-li zaměstnavatelé většiny pojištěnců, může ministerstvo sociální péče po slyšení Všeobecného pensijního ústavu povolití, aby Všeobecnému pensijnímu ústavu byly odevzdány pouze úhradové podíly a úhradní jistiny ke krytí nároků, které by byli získali pojištěnci a důchodci, kdyby byli bývali pojištěni u Všeobecného pensijního ústavu po celou dobu, započitatelnou podle § 12, včetně doby případně zakoupené a zbytek jmění předán byl k zabezpečení zbývajících nároků podle stanov likvidujícího náhradního ústavu příplatkovému ústavu, který vyhovuje ustanovením §§ 119 a 120; ustanovení odst. 1 jest obdobně použítí. Zaměstnavatelé, kteří neprojevili souhlasu se zřízením příplatkového ústavu, mohou žádatí, aby nároky jejich zaměstnanců, převyšující nároky zákonité, byly zabezpečeny převodem na Všeobecný pensijní ústav.

(3) Náhradní ústav, pozbyvší náhradní vlastnosti, jest povinen předatí Všeobecnému pensijnímu ústavu, po případě příplatkovému

ústavu bez náhrady všechny zápisy a doklady k provádění pojištění potřebné.

(4) Spory mezi Všeobecným pensijním ústavem, po případě příplatkovým ústavem a likvidujícím náhradním ústavem rozhoduje ministerstvo sociální péče.

§ 110.

(1) Ministerstvo sociální péče může odvolati uznání za náhradní ústav:

1. jestliže nejsou již splněny podmínky § 106;

2. jestliže nebyla provedena sanace, potřebná podle § 111, odst. 3 v předepsané lhůtě.

(2) O zrušení náhradního ústavu platí obdobně ustanovení § 109.

§ 111.

(1) Ke konci každého třetího roku, po prvé k 31. prosinci 1931, musí náhradní ústavy sestaviti pojistně-matematickou bilanci, vypracovanou s použitím početních podkladů Všeobecného pensijního ústavu a předložiti ji se všemi pomůckami, potřebnými k přezkoumání, ministerstvu sociální péče nejdéle do konce června roku následujícího.

(2) Jako premiové rezervy nároků, které by byl získal pojištěnec, kdyby byl po celou dobu příspěvkovou, započitatelnou podle § 12 s případným nákupem u náhradního ústavu, býval pojištěn u Všeobecného pensijního ústavu, může zařaditi náhradní ústav do pasiv bilance úhradové podíly Všeobecného pensijního ústavu. Za pojistné, postačující k úhradě těchto nároků, považuje se při tom pojistné podle § 63 po srážce nejvýše 10%.

(3) Vykáže-li pojistně-matematická bilance schodek proti pojistně-matematicky potřebné úhradě nároků stanovami zabezpečených, který nelze považovati za přechodný, nebo k jehož úhradě nestačí bezpečnostní fond, jest učiniti opatření, nutné k sanaci ústavu.

(4) Ministerstvo sociální péče může vydati podrobnější předpisy o formě, v níž mají býti bilance předkládány.

Svaz pensijních ústavů.

§ 112.

(1) Náhradní ústavy jsou povinny sdružiti se ve Svaz pensijních ústavů v republice Československé. K tomuto svazu může přistoupiti také Všeobecný pensijní ústav.

(2) Svazu náleží mimo úkoly tímto zákonem zvláště stanovené zejména:

1. hájiti zájmy nositelů pojištění a jejich pojištěnců,

2. působiti k jednotnému postupu a k jednotné praxi všech nositelů pojištění v otázkách provádění pojištění se týkajících,

3. dbáti o řádné vedení náhradních ústavů po stránce odborné a za tím účelem prováděti jejich revisi po stránce administrativní a účetní,

4. poskytovat sdruženým ústavům odborné informace, týkající se provádění pojištění podle tohoto zákona, po případě obstarávat jim určité úkony s tím související,

5. pracovati k společnému postupu všech odvětví sociálního pojištění v otázkách, týkajících se zdraví pojištěnců a jejich rodinných příslušníků, odsunutí předčasné invalidity, zábrany úrazů a pod.,

6. uzavírat společné smlouvy s organizacemi lékařů a léčebných ústavů za účelem provádění léčebné péče podle §§ 49 až 55,

7. usilovati o mezinárodní úpravu pensijního pojištění a vztahů jeho nositelů mezi sebou,

8. sbírat statistická data o úmrtnosti, invalidnosti, rodinných, platových a jiných poměrech pojištěnců a zpracovávat je k účelům zákonodárným a vědeckým v součinnosti se Všeobecným pensijním ústavem.

(3) Svaz podléhá státnímu doзору, jež vykonává ministr sociální péče ve smyslu § 168. Pro ukládání svazového jmění a hospodaření s fondy vůbec a o zprávách a statistických výkazech platí obdobně ustanovení §§ 162 až 165.

(4) Ministr sociální péče může při vykonávání dozoru na jednotlivé nositele pojištění, zejména při provádění revise jejich užívání spolučinnosti svazu, který je povinen vyhověti tomuto požadavku.

(5) Obor působnosti svazu, jeho správu, vedení jeho záležitostí a způsob zastoupení, dále ustanovení o příspěvcích pro účely svazu, o jmění svazovém jakož i o urovnání sporů, vznikajících ze svazového poměru, upravují stanovy, které, stejně, jako jejich změny, podléhají schválení ministra sociální péče.

(6) Zanikne-li svaz, smí se jeho jmění použiti pouze k účelům, jimž nositelé pensijního pojištění podle zákona slouží.

(7) Ukáže-li se, že nelze jinak odpomoci podstatným vadám ve správě, může minister-

stvo sociální péče rozpustiti správní orgány svazu a správu přenést na orgány jím jmenované, kteří vedou správu a zastupují svaz až do řádného ustavení orgánů, vzešlých z nových voleb.

ODDÍL VI.

Přestupy pojištěnců.

§ 113.

(1) Při změně pojistné příslušnosti jest dřívější nositel pojištění povinen odevzdati novému nositeli pojištění převodní částku. Je-li Všeobecný pensijní ústav dosavadním nositelem pojištění, jest převodní částkou úhradový podíl za získané nároky přestupujícího pojištěnce. Bylo-li v době výstupu v platnosti připojištění a připouští-li to podmínky tohoto připojištění, jest k žádosti pojištěncově doplniti úhradový podíl premiovou rezervou připojištění. Je-li dosavadním nositelem pojištění náhradní ústav, jest převodní částkou premiová reserva za získané nároky přestupujícího pojištěnce, po případné srážce splátek, které dluhoval pojištěnec ústavu v době výstupu. Premiová reserva náhradního ústavu skládá se z úhradového podílu Všeobecného pensijního ústavu za nároky, které by byl pojištěnec získal, kdyby byl býval pojištěn u Všeobecného pensijního ústavu po celou dobu příspěvkovou, započítatelnou podle §§ 12 a 14, a z doplňku za zbývajících nároky.

(2) Povinnost k převodu vzniká dnem, jímž nastala změna pojistné příslušnosti; požívá-li však přestoupilý zaměstnanec invalidního neb starobního důchodu, dnem zastavení důchodu. Dosavadní nositel pojištění jest povinen převést převodní částku během čtyř týdnů po tom, kdy došlo ho oznámení o změně pojistné příslušnosti, a sděliti veškeré okolnosti, rozhodné pro dosavadní pojištění a pro převod. Převodní částky jest zúčtovat počínajíc dnem změny pojistné příslušnosti 5%.

(3) Jestliže uplynulo od zániku pojištění u dřívějšího nositele pojištění více než pět roků, je dosavadní nositel pojištění povinen k převodu pouze, získal-li pojištěnec u dalších nositelů pojištění nejméně šest příspěvkových měsíců anebo byl-li důvodem přerušeni nápad invalidního důchodu (§ 17) anebo byly-li pojistné nároky zachovány placením uznávacího poplatku.

(4) Nový nositel pojištění má oznámiti předcházejícímu nositeli pojištění opětový vstup zaměstnance do pojištění během čtyř

týdnů ode dne přihlášení; ručí za škody, vzházející ze zaviněného opomenutí.

(5) Nový nositel pojištění je povinen přimnouti převodní částku za pojištěnce, pro něhož se stal příslušným k pojištění.

(6) Pojištěnec nabude vůči novému nositeli pojištění podle jeho stanov nároků, které jest určití při použití početních podkladů Všeobecného pensijního ústavu s ohledem na celkovou příspěvkovou dobu dosud započítanou a průběh dosavadního pojištění, služební požitky započítatelné u nového nositele pojištění a pojišťovací podmínky tohoto.

(7) Nestačí-li převedená částka k započtení podle předchozího odstavce, má pojištěnec právo doplniti ji na potřebnou výši. Toto právo musí pojištěnec uplatniti do šesti měsíců poté, kdy byl vyrozuměn o uskutečněném převodu a o výši doplatku. Jinak jest zkrátiti přiměřeně příspěvkovou dobu nebo nároky s tím omezením, že, nastane-li pojistný případ, má pojištěnec nebo jeho oprávnění pozůstalí vždy nárok nejméně na dávky, které by příslušely, kdyby celé pojištění bylo bývalo provedeno u Všeobecného pensijního ústavu.

(8) Převyšuje-li převodní částka částku potřebnou k započtení podle odstavce 6, jest rozdíl použití podle volby pojištěncovy buď k zákapu let (§ 61) anebo k uzavření připojištění podle zvláštních tarifů (§ 123); připojištění na pevný důchod invalidní (starobní) podle § 123 odst. 1 písm. c) jest přípustno jen, činí-li výše pojištěného důchodu invalidního (starobního) nejméně Kč 200—ročně.

(9) Nestačil-li by rozdíl, pokud se týče jeho zbytek ani k připojištění pevného důchodu invalidního (starobního) Kč 200—ročně a nedoplní-li pojištěnec ze svého potřebnou částku, jest tyto částky vydati pojištěnci. Nárok na vydání musí býti uplatněn do tří roků poté, kdy byl pojištěnec vyrozuměn o uskutečněném převodu, jinak zanikne.

(10) Vstoupí-li invalidní důchodce do pojištění u jiného nositele pojištění, nepřihlíží se k jeho dřívějšímu pojištění, dokud ne-nastane převod podle odst. 2.

§ 114.

(1) Přestoupí-li zaměstnanec, pojištěný u některého nositele pojištění podle tohoto zákona do služby vyňaté podle § 2, č. 4 a 5 z pojistné povinnosti, jest nositel pojištění povinen vydati příslušnému zaměstnavateli

převodní částku podle § 113. Vystoupí-li zaměstnanec ze služby vyňatý z pojistné povinnosti podle § 2, č. 4 a 5, aniž byl dán na odpočinek, a vstoupí-li do zaměstnání podléhajícího pojistné povinnosti podle tohoto zákona nebo do jiné služby vyňaté podle § 2, č. 4 a 5 z pojistné povinnosti, jest dřívější jeho zaměstnavatel povinen, vydati nositeli pojištění nebo novému zaměstnavateli převodní částku tak, jako by šlo o převod od Všeobecného pensijního ústavu k jinému nositeli pojištění.

(2) Povinnost k převodu podle hořejšího odstavce je tu i tenkrát, stal-li se výstup z pensijního pojištění aneb ze služby vyňaté podle § 2, č. 4 a 5 z pojistné povinnosti před účinností tohoto zákona.

(3) Pro převod a výpočet převodní částky podle odst. 1, věta druhá, přichází v úvahu jen skutečná služební doba, jejíž dolní časovou hranici určuje den účinnosti zákona o pensijním pojištění v té které oblasti republiky Československé.

(4) Zaměstnavatel jmenovaný v § 2, č. 4 a 5 musí použití převedené částky ke zkrácení čekací doby, případně ke zvýšení nároků, jež jest jinak povinen pojištěnci poskytovat. Způsob použití bude blíže určen vládním nařízením. Jinak platí obdobně ustanovení § 113, odst. 2 až 10.

§ 115.

(1) Stane-li se zaměstnanec, jenž byl pojištěn podle zákona č. 221/1924 Sb. z. a n. anebo byl vyňat z pojistné povinnosti v důsledku § 5, písm. a) resp. § 6, písm. a) téhož zákona, příslušným k některému nositeli pojištění podle tohoto zákona anebo vstoupí-li do služby vyňaté podle § 2, č. 4 a 5 tohoto zákona a nepoživá-li důchodu invalidního nebo starobního podle zák. č. 221/1924 Sb. z. a n., anebo nebyl-li dán na odpočinek, jest Ústřední sociální pojišťovna nebo jeho dřívější zaměstnavatel podle § 5, písm. a) resp. § 6, písm. a) zák. č. 221/1924 Sb. z. a n. povinen vydati tomuto nositeli pojištění anebo vyňatému zaměstnavateli převodní částku podle § 241, odst. 1, posléze citovaného zákona, při čemž uvedený zaměstnavatel jest povinen přihlížeti k převodní částce (premiové rezervě) jemu případně již vydané podle odst. 2.

(2) Vstoupí-li zaměstnanec, jenž byl pojištěn dříve podle tohoto zákona aneb byl vyňat z pensijního pojištění v důsledku § 2, č. 4 a 5 tohoto zákona, do zaměstnání pojištěného

podle zák. č. 221/1924 Sb. z. a n. nebo vyňatého z pojistné povinnosti podle § 5, písm. a), resp. § 6, písm. a) téhož zákona, je poslední nositel pojištění podle tohoto zákona anebo zaměstnavatel jmenovaný v § 2, č. 4 a 5 tohoto zákona povinen vydati Ústřední sociální pojišťovně, případně zaměstnavateli jmenovanému v § 5, písm. a) resp. § 6, písm. a) zák. č. 221/1924 Sb. z. a n., převodní částku, jakoby šlo o převod k nositeli pojištění podle tohoto zákona.

(3) Dokončil-li pojištěnec, jenž přestoupil od nositele pojištění podle tohoto zákona do pojištění u Ústřední sociální pojišťovny v době výstupu z pensijního pojištění čekací dobu a vznikne-li do 24 měsíců od tohoto výstupu nárok na některý důchod podle tohoto zákona, jest nositel pensijního pojištění povinen poskytnouti příslušný důchod podle nároků získaných do dne výstupu; pro nárok na důchod invalidní podle § 17, odst. 1 jest při tom rozhodným poslední povolání podrobené pojistné povinnosti pensijní. Nositel pensijního pojištění jest zproštěn převodní povinnosti podle odst. 2; Ústřední sociální pojišťovna jest povinna již přijatou převodní částku vrátiti. Kdyby tu při započtení předchozího pojištění byl současně nárok na důchod vůči Ústřední sociální pojišťovně, zvyšuje se důchod o zvyšovací částky podle § 111, odst. 3 zákona č. 184/1928; tyto zvyšovací částky uhradí Ústřední sociální pojišťovna nositeli pensijního pojištění. Nevznikne-li současně též nárok na důchod vůči Ústřední sociální pojišťovně, nepřihlíží se k předchozímu pojištění.

(4) Přestoupí-li pojištěnec, který u Ústřední sociální pojišťovny dokončil čekací dobu, do 18ti měsíců po výstupu z tohoto pojištění k nositeli pojištění podle tohoto zákona, zůstávají jeho nároky vůči Ústřední sociální pojišťovně zachovány až do dokončení čekací doby (§ 16) u nositele pensijního pojištění. Při stanovení čekací doby jest přihlížeti k vydané převodní částce. Napadne-li důchod vůči Ústřední sociální pojišťovně, jest nositel pensijního pojištění povinen již přijatou převodní částku vrátiti.

(5) Ustanovení odst. 1 a 2 platí obdobně při přestupu zaměstnance, jenž byl pojištěn dříve podle tohoto zákona anebo byl vyňat z pensijního pojištění v důsledku § 2, č. 4 a 5 tohoto zákona do zaměstnání podléhajícího pojištění podle zákona ze dne 11. července 1922, č. 242 Sb. z. a n., o pojištění u baňských bratrských pokladen nebo podle zákona ze dne 10. června 1925, č. 148 Sb. z.

a n., o pojištění osob samostatně hospodářících pro případ invalidity a stáří a naopak.

(6) Ustanovení § 114, odst. 2 až 4 platí zde obdobně.

(7) O použití částek převedených nositeli pojištění podle tohoto zákona nebo zaměstnavateli podle § 2, č. 4 a 5 tohoto zákona, o vzniku převodní povinnosti a o době, k níž jest převod uskutečniti, platí obdobně ustanovení § 113, odst. 2 až 5.

(8) Ustanovení tohoto paragrafu, jakož i §§ 113 a 114 platí též o přestupech zaměstnanců od veškerých nositelů pojištění a vyňatých zaměstnavatelů do služby podle § 3 tohoto zákona; přestupy z této služby budou upraveny nařízením podle § 3 s tím, že převést dlužno alespoň částku podle § 114, odst. 1, věta druhá.

§ 116.

Vydáním převodní částky podle §§ 113 až 115 zanikají veškeré nároky z pojištění vůči nositeli pojištění, který převodní částku vydal.

§ 117.

Spory o převody podle předchozích ustanovení

a) mezi nositeli pensijního pojištění navzájem,

b) mezi nositeli pensijního pojištění na straně jedné a nositeli jiného veřejnoprávního pojištění na straně druhé,

c) mezi nositeli veškerého veřejnoprávního pojištění na straně jedné a zaměstnavateli jmenovanými v § 2, č. 4 a 5 tohoto zákona resp. v obdobných ustanoveních jiných zákonů sociálně pojišťovacích na straně druhé,

d) mezi zaměstnavateli uvedenými ad c) navzájem,

e) mezi pojištěncem resp. jeho oprávněnými pozůstalými na straně jedné a nositeli pensijního nebo jiného veřejnoprávního pojištění aneb zaměstnavateli uvedenými ad c) na straně druhé,

f) jakož i spory o převody podle § 115, odst. 8

rozhoduje přímo ministerstvo sociální péče.

ODDÍL VII.

Zaopatřovací zařízení.

§ 118.

(1) Předcházejícími ustanoveními nejsou dotčeny právní poměry, které trvají mezi za-

městnancem pojištěním povinným a samostatnými pojišťovnami, samostatnými podpůrnými, provisiními anebo podobnými fondy a pokladnami.

(2) Přislíbil-li nebo zaručil-li však zaměstnavatel před účinností tohoto zákona svému zaměstnanci pojištěním povinnému zaopatřovací požitky přímo anebo nepřímo a byl-li zaměstnavatel na základě smluvního ujednání (pensijního normálu) anebo na základě § 69, odst. 2, dosavadního zákona oprávněn započísti si na smluvní plnění zcela anebo zčásti dávky ze zákonného pojištění, zůstává toto právo zaměstnavatelovo nedotčeno. Na smluvní plnění nelze však započísti částku, o kterou důchod z nároků získaných do účinnosti tohoto zákona vyměřený podle § 177 tohoto zákona převyšuje výměru důchodu z týchž nároků podle dosavadního zákona, po případě úhrn tohoto důchodu a drahotních přídatků k němu, byly-li započitatelný též drahotní přídatky.

(3) Závazky podle §§ 11 a 12 zákona ze dne 18. března 1921, č. 130 Sb. z. a n., kterým se upravují zaopatřovací požitky bývalých zaměstnanců na velkém majetku pozemkovém, nezmenšují se o částku, o kterou převyšuje důchod vyměřený podle tohoto zákona důchod, na něž měla oprávněná osoba nárok proti nositeli pojištění poslední měsíc před vstupem tohoto zákona v účinnost, při čemž jest nedbatí zvýšení důchodu plynoucího z případného zákupu zaměstnancem nebo dobrovolného pojištění, dále o drahotní přídatky, poskytované nositelem pojištění buď dobrovolně nebo na základě zákona nebo nařízení.

(4) Pokud pro starobní a invalidní zaopatření osob, o něž bylo postaráno dle § 75, odst. 1, č. 4 zák. ze dne 13. července 1922, č. 220 Sb. z. a n., kterým se mění a doplňuje zákon ze dne 8. dubna 1920, č. 329 Sb. z. a n. o převzetí a náhradě za zabraný majetek pozemkový, jsou rozhodnými též předpisy zákona o pensijním pojištění (§ 73, odst. 13 cit. zák.), rozumí se tímto zákonem zákon ze dne 5. února 1920, č. 89 Sb. z. a n. Starobní a invalidní zaopatření těchto osob děje se z prostředků Fondu pro zaopatření zaměstnanců velkostatků.

Příplatkové ústavy.

§ 119.

(1) Ministr sociální péče může uznati za příplatkové ústavy zaopatřovací zařízení (pensijní fondy, pokladny, ústavy atd.),

kteřá poskytují zaměstnancům nároky na dávky obdobné dávkám podle tohoto zákona, jestliže jsou nároky ty zabezpečeny podle zásad pojistně-matematických (příplatkové ústavy).

(2) Příplatkový ústav jest právnickou osobou, může svým jménem nabývatí práv i zavazovati se; může před soudem žalovati i býti žalován.

(3) Stanovy těchto ústavů a jejich změny podléhají schválení ministerstva sociální péče.

(4) Žádosti o uznání za příplatkový ústav a žádost o změnu stanov jest doložiti souhlasem zaměstnavatelovým, jestliže jmění zaopatřovacího zařízení vzniklo aspoň částečně příspěvky zaměstnavatelovými, anebo ukládají-li se mu stanovami závazky.

(5) Hospodaření ústavu jest podrobena doзору ministerstva sociální péče. Příplatkové ústavy jsou povinny předložiti každoročně v předepsané lhůtě předepsanou formou výkazy o stavu pojištění a výsledcích hospodaření. V obdobích nejméně pětiletých jsou příplatkové ústavy povinny předložiti pojistně-matematickou bilanci a učiniti opatření k úhradě případného schodku.

(6) O podmínkách uznání za příplatkový ústav a o provádění dozoru může vydati ministr sociální péče podrobné předpisy.

§ 120.

(1) Příplatkové ústavy, na něž může náhradní ústav převéstí část pojistné podstaty podle § 109, musí vyhovovati těmto dalším podmínkám:

a) počet pojištěním povinných členů nesmí obnáseti méně než 50, jedná-li se o příplatkový ústav jednoho zaměstnavatele, méně než 200, je-li příplatkový ústav zřízen pro více než jednoho zaměstnavatele;

b) stanovy příplatkového ústavu musí zavazovati zaměstnavatele, že pojistí u něho všechny své pojištěním povinné zaměstnance;

c) vystupující člen má právo na odbytné, které musí rovnati se nejméně úhrnu pojistného jím zaplaceného; pokud jde o nároky získané v náhradním pojištění, rovná se odbytné 90% příslušné premiové rezervy;

d) výše pojistného, pokud připadá na pojištěnce (člena), nesmí záviseti na stáří, zdravotním a rodinném stavu jeho;

e) zaměstnancům jest přiznati účast na správě v míře aspoň odpovídající stanovami

předepsanému poměru pojistného na zaměstnance připadajícího k pojistnému připadajícímu na zaměstnavatele.

Jiná zaopatřovací zařízení.

§ 121.

(1) Jiná zařízení, která mají za účel podporovati zaměstnance v případě nemoci, invalidity nebo stáří, nebo jejich vdovy a sirotky, bez ohledu na to, v jaké právní formě jsou zřízena, podrobují se doзору ministerstva sociální péče, pokud nepodléhají již podle zvláštních právních předpisů doзору jiných odborných ministerstev nebo jim podřízených úřadů.

(2) V případech posléz uvedených jsou představitelé těchto zařízení, pokud se nejedná o nadace a spolky podle všeobecných norem společovačích, povinni předkládati každoročně ministerstvu sociální péče výkaz o stavu jmění, případně k vyzvání provozovací účet a výkazy o pohybu účastníků.

ODDÍL VIII.

Pojištění jiných dávek než povinných (přípojištění).

§ 122.

(1) Mimo pojištění na dávky povinné pojišťuje Všeobecný pensijní ústav:

a) osoby u něho povinné pojištěné nebo dobrovolně v pojištění pokračující na dávky uvedené v §§ 17 až 38 ve vyšší výměře nebo i za jiných podmínek;

b) osoby výdělečně činné, nepodléhající pojistné povinnosti podle tohoto zákona na dávky uvedené v §§ 17 až 38 ve výši a za podmínek podle tohoto zákona, nebo na dávky vyšší a za jiných podmínek;

c) osoby oprávněné ku požitku důchodu na zvýšení důchodu jejich nebo důchodů pozůstalých.

(2) Toto pojištění provádí Všeobecný pensijní ústav ve zvláštním oddělení s odděleným účtováním a hospodařením.

(3) Pojistné za pojištění podle odst. 1 je možno odváděti jako běžné příspěvky v měsíčních nebo ročních lhůtách anebo jako vklady jednou pro vždy nebo oběma způsoby.

(4) Pojištění provádí Všeobecný pensijní ústav buď podle podmínek platných pro jednotlivé pojištěnce (pojištění individuální) nebo

podle podmínek platných pro celé skupiny pojištěnců (pojištění kolektivní).

(5) Podmínky pojištění (individuálního a kolektivního), příslušné sazby pojistného a stanovy tohoto oddělení vyžadují schválení ministerstva sociální péče.

§ 123.

(1) Všeobecný pensijní ústav jest povinen zavést, po případě bez ohledu na rodinný a zdravotní stav pojištěncův, podmínky a sazby, propočítané podle početních podkladů zákonného pojištění, které umožňuje pojištěnci, aby získal nárok:

a) na starobní důchod, dříve než jsou splněny podmínky § 20, a to:

dokončením 480. příspěvkového měsíce nebo dokončením 420. příspěvkového měsíce a tomu odpovídající dávky ostatní;

b) na starobní důchod, dříve než jsou splněny podmínky § 20 použitím zákupní premie podle § 177, odst. 2, písm. b);

c) na pevný důchod invalidní (starobní) a ostatní dávky v poměru a za podmínek §§ 17 až 38 za přeplatek při přestupu pojištěnce podle §§ 113 až 115;

d) na zrušení celé nebo části čekací doby pro pojištěnce, jimž přestupem od nositelů pojištění podle tohoto zákona nebo jiných zákonů prodloužila by se nebo znovu vznikla čekací doba.

(2) Všeobecný pensijní ústav jest dále povinen zavést podmínky a sazby, které umožňují pojištění celých skupin za pojistné, vyměřené bez ohledu na stáří a rodinný stav (průměrné pojistné), je-li vstup do pojištění závazný pro všechny členy skupiny:

a) při 40leté příspěvkové době a s nápadem starobního důchodu po 480 příspěvkových měsících;

b) při 35leté příspěvkové době a nápadu starobního důchodu po 420 příspěvkových měsících.

(3) Ustanovení tohoto a předechozího paragrafu platí obdobně pro náhradní ústavy s tím, že povinnost uložená Všeobecnému pensijnímu ústavu tímto paragrafem vztahuje se pro náhradní ústavy pouze na pojištění podle odst. 1, písm. c).

ODDÍL IX.

Pojištění novinářů.

§ 124.

(1) Pojištěnci, podléhající pojistné povin-

nosti podle tohoto zákona, zaměstnaní jako novináři musí býti přihlášení ku pojištění vyšších dávek podle zásad níže uvedených.

(2) Základna pro vyměření úhrnných dávek jest průměr služebních požitků, započítatelných podle § 4 za posledních 12 měsíců před nápadem dávky, po případě za kratší dobu.

(3) Invalidní důchod v případě nezpůsobilosti k výkonu povolání (§ 17) činí po dokončení 60ti příspěvkových měsíců tohoto pojištění 28% a stoupá za každý další příspěvkový měsíc tohoto pojištění o 0·2%, základu pro vyměření dávek.

(4) Starobní důchod přísluší na místě a ve výši invalidního důchodu bez průkazu nezpůsobilosti k výkonu povolání po dokončení 420 příspěvkových měsíců tohoto pojištění, nejpozději dokončením 60tého roku věku, získal-li pojištěnec aspoň 60 příspěvkových měsíců tohoto pojištění podle odst. 6 a 7.

(5) O podmínkách pro přiznání ostatních pojistných dávek a poměru jich k invalidnímu důchodu platí ustanovení §§ 22 až 38 tohoto zákona. Pro jiné nároky a práva pojištěnců a o výplatě dávek platí, pokud ustanovení všeobecných podmínek pro skupinové pojištění neurčují jinak, obdobně ustanovení § 39 a násl.

(6) Za příspěvkový měsíc tohoto pojištění jest považovati měsíc, za nějž bylo odvedeno pojistné nebo jenž byl vypočítán podle odst. 13 nebo zakoupen pro toto pojištění.

(7) Získal-li pojištěnec kromě příspěvkových měsíců podle odst. 6 jiné příspěvkové měsíce, jest obdobně použiti ustanovení § 113.

(8) Pojistné stanoví se schválením ministerstva sociální péče Všeobecný pensijní ústav podle svých početních podkladů, po prvé nejdéle do jednoho roku po vstupu tohoto zákona v účinnost, pevnou sazbou vyjádřenou v procentech služebních požitků. Až do této doby jest odváděti mimo měsíční pojistné podle § 63 měsíční pojistné doplňující je na 1¼% služebních požitků, započítatelných podle § 4.

(9) Zaměstnavatel odvádí celé pojistné, vyměřené podle odst. 8. O přihlašování platí obdobně ustanovení §§ 5 až 9. O způsobu odvádění pojistného, splatnosti, právu srážky, povinnostech zaměstnavatelů platí obdobně ustanovení §§ 65 až 72.

(10) Právo účastenství na tomto pojištění mají pouze pojištěnci, jichž novinářská činnost jest jejich hlavní výdělečnou činností a jsou-li členy odborových organizací novinář-

ských, které budou ministerstvem sociální péče připuštěny k součinnosti na tomto pojištění. Stanovy novinářských organizací, které budou ministerstvem sociální péče připuštěny k součinnosti, musí umožnit přijímání novinářů za členy, i když se hlásí jen proto, aby byli účastníky tohoto pojištění. Spory o právu účastenství na pojištění rozhoduje s konečnou platností kuratorium novinářského pojištění.

(11) Pojištění novinářů provádí Všeobecný pensijní ústav v oddělení pro připojištění (§ 122); pro toto pojištění jest vésti oddělený účet zisku a ztráty.

(12) Kuratorium novinářského pojištění skládá se z předsedy, jímž je předseda Všeobecného pensijního ústavu, z pěti zástupců jmenovaných vládou, z pěti zástupců novinářů, z pěti zástupců zaměstnavatelů a ze dvou dalších členů, které vyšle Všeobecný pensijní ústav. Zástupce novinářů a jejich zaměstnavatelů jmenuje na návrh příslušných organizací ministerstvo sociální péče v dohodě s ministerstvem školství a národní osvěty na dobu 6 let. Jednací řád kuratoria vydá ministerstvo sociální péče.

(13) K účelu započtení doby novinářské služby, dokončené přede dnem vstupu tohoto zákona v účinnost, jako příspěvkové doby podle odst. 6 a k nadlepení již napadlých důchodů slouží částka 20,000.000 Kč, již poskytne stát. Započítatelnou část služební doby novinářské určí Všeobecný pensijní ústav pro všechny pojištěnce poměrem k celé době novinářské služby nejdéle do jednoho roku ode dne účinnosti zákona. Řádně doložený průkaz novinářské služby, jejíž započtení se žádá, je nutno podati nejdéle do tří měsíců ode dne účinnosti zákona u Všeobecného pensijního ústavu. V případech sporů, zdali dobu takto prokázanou jest považovati za dobu novinářské služby, rozhoduje s konečnou platností kuratorium novinářského pojištění.

ODDÍL X.

O ŘÍZENÍ POJIŠŤOVACÍM.

Ustanovení všeobecná.

§ 125.

(1) Všechna opatření a rozhodnutí nositelů pojištění týkající se práv nebo povinností upravených tímto zákonem a určená účastníkům, jest jim doručiti písemně (výměry).

(2) Ve výměru, jímž byla přiznána dávka pojistná, je uvéstí výši a výpočet dávky a dobu, od kdy byla přiznána.

(3) Byl-li zamítnut nárok na dávku, byť i jen zčásti, je to ve výměru odůvodniti.

§ 126.

Výměr obsahujž poučení o opravných prostředcích (lze-li podati opravný prostředek, v které lhůtě a u kterého místa podacího). Nesprávné nebo neúplné poučení nemůže býti straně na újmu. Nebylo-li straně dáno poučení vůbec a výměru nebylo odporováno do šesti měsíců ode dne doručení, stává se výměr pravoplatným.

§ 127.

Pro doručování výměrů je užití obdobně ustanovení §§ 26 až 28 vládního nařízení ze dne 13. ledna 1928, č. 8 Sb. z. a n., o řízení ve věcech náležejících do působnosti politických úřadů (správním řízení).

§ 128.

Proti výměrům nositelů pojištění možno se odvolati v případech § 133, nebo podati žalobu v případech § 134.

§ 129.

Navrácení v předešlý stav je podle obdoby předpisů civilního řádu soudního přípustné.

§ 130.

Obnova řízení je zásadně přípustná podle obdoby civilního řádu soudního.

§ 131.

Chyby ve psaní nebo v počtech jakož i jiné patrné nesprávnosti ve výměru, rozhodnutí, rozsudku či usnesení nebo v jeho vyhotovení lze kdykoli z vlastního podnětu nebo k návrhu opravit.

§ 132.

(1) Do lhůty opravných prostředků nepočítá se den, kterého byl straně doručen naříkaný výměr, rozhodnutí, rozsudek nebo usnesení.

(2) Lhůtu tuto je považovati za zachovánu, bylo-li v ní podání odevzdáno poště nebo telegrafu. Neobsahuje-li však podání telegrafické všech náležitostí, pro to které podání vyžadovaných, dlužno je doplniti do tří dnů řádným podáním písemným; nestane-li se tak, nepovažuje se lhůta podle tohoto zákona za zachovánu.

(3) Počátek a běh lhůty se nestaví nedělemi nebo státně uznanými svátky a památnými dny. Případně-li poslední den lhůty na neděli,

státně uznaný svátek nebo památný den Československé republiky nebo na všeobecný svátek státu, v němž strana bydlí, jest pokládati nejbližší den pracovní za poslední den lhůty.

(4) Je-li pochybnost, považuje se lhůta za zachovanou, dokud se neprokáže opak.

Opravné řízení u úřadů správních.

§ 133.

(1) Proti výměrům nositelů pojištění, pokud nejde o výměry, jimiž se rozhoduje o pojistných dávkách, možno podati do 15 dnů ode dne následujícího po dni doručení odvolání u nositele pojištění k zemskému úřadu (§ 1 zák. ze dne 14. července 1927, č. 125 Sb. z. a n., o organizaci politické správy), v jehož obvodě se nalézá služební místo zaměstnavcov.

(2) Z rozhodnutí zemského úřadu lze podati v téže lhůtě u něho odvolání k ministerstvu sociální péče.

(3) Odvolání (odst. 1. a 2.) nemá účinku odkládacího.

Řízení soudní.

a) Pojišťovací soudy.

§ 134.

(1) Pojišťovací soud, zřízený podle zákona č. 221/1924 Sb. z. a n. v Praze, Brně a Bratislavě — s tou obměnou, že přisedící jsou voleni podle následujícího paragrafu tohoto zákona — jest výlučně příslušný rozhodovati:

1. o žalobách proti výměrům nositelů pojištění, jimiž se rozhoduje o nárocích vůči nim (o dávkách);

2. ve sporech mezi nositelem pojištění a pojištěncem, příjemcem důchodu invalidního nebo jich rodinnými příslušníky, vzešlých při provádění ustanovení §§ 49 až 54, pokud je v nich jmenovaným osobám zaručen nárok na příslušné dávky, jakož i ve sporech o náhradu mezi nositelem pojištění pensijního a nemoženského v případech, upravených §§ 51 a 52.

(2) Pojišťovací soud v Praze je příslušný pro obvod země České, pojišťovací soud v Brně pro obvod země Moravskoslezské a pojišťovací soud v Bratislavě pro obvod země Slovenské a země Podkarpatské.

(3) Místně příslušným je pojišťovací soud, v jehož obvodě je sídlo žalovaného nositele pojištění, jde-li o Všeobecný pensijní ústav, sídlo jeho příslušné úřadovny.

§ 135.

(1) Přisedící pojišťovacího soudu, počtem 36 a jejich náhradníci jsou voleni.

(2) Polovina přisedících a jejich náhradníci náleží skupině zaměstnanců, druhá polovina skupině zaměstnavatelů. Patnáct přisedících a náhradníky pojišťovacího soudu v Praze a v Brně volí pojištěnci a dalších patnáct přisedících a náhradníky těchto pojišťovacích soudů zaměstnavatelé úřadoven v Praze a v Brně v oddělených skupinách. Volby se konají podle zásady poměrnosti a platí pro ně stejné zásady jako pro volbu výboru úřadovny. Dalších šest přisedících, a to po třech ze skupiny zaměstnanců a po třech ze skupiny zaměstnavatelů jakož i náhradníky volí ze členů náhradních ústavů valna hromada Svazu pensijních ústavů. Třicetšest přisedících a jejich náhradníky pojišťovacího soudu v Bratislavě volí výlučně členové (pojištěnci a zaměstnavatelé) úřadovny v Bratislavě.

(3) Aspoň třetina přisedících musí míti bydliště v sídle pojišťovacího soudu.

§ 136.

Přisedícím a náhradníkem může býti pouze, kdo je volitelný do správních orgánů nositelů pojištění. Nemůže jím však býti ani člen výboru úřadovny, ani člen výboru Všeobecného pensijního ústavu, ani zaměstnanec tohoto ústavu; totéž platí obdobně též o náhradních ústavech.

§ 137.

Funkční období přisedících trvá šest roků. Odstupující zůstávají tak dlouho ve svých funkcích, dokud nenastoupí přisedící nově zvolení.

§ 138.

(1) Přisedící pojišťovacího soudu slíbí předsedovi rukou dáním, že budou vykonávat úřad svůj svědomitě a nestranně a že se budou při svém rozhodování řídit zákony.

(2) Přisedící pojišťovacího soudu jsou ve výkonu svého úřadu samostatní a neodvislí.

§ 139.

Úřad přisedícího pojišťovacího soudu je čestný. Přisedícímu však přísluší náhrada hotových výloh a platy presenční; výše těchto náhrad a odměny předsedy a jeho náměstků bude upravena nařízením.

§ 140.

(1) Přisedícího pojišťovacího soudu, jenž

pozbyl volitelnosti, anebo jenž přestal být a není již šest měsíců příslušníkem skupiny (zaměstnanecké nebo zaměstnavatelské), za niž byl zvolen, anebo jenž trvale zanedbává povinnosti, zbaví předseda pojišťovacího soudu úřadu; v posledním případě může vyslovit i ztrátu způsobilosti k tomu úřadu na příští volební období.

(2) Přisedící, jenž zanedbal povinnosti svého úřadu, může být předsedou odsouzen k náhradě útrat řízení, zmařeného jeho vinou.

(3) Proti těmto rozhodnutím předsedovým, jež je doručiti písemně, je možno stěžovati si k vrchnímu pojišťovacímu soudu písemnou stížností, podanou u pojišťovacího soudu v 15 dnech ode dne doručení.

§ 141.

Žalobu je podati u příslušného pojišťovacího soudu (§ 134) ve lhůtě 60 dnů ode dne doručení písemně ve dvou vyhotoveních neb ústně. V tomto případě je o žalobě učiniti zápis a vydati straně potvrzení.

§ 142.

Pojišťovací soud rozhoduje ve tříčlenném senátě, složeném z předsedy soudu nebo některého náměstka ve funkci předsedy senátu a dvou přisedících a to po jednom ze skupiny zaměstnanců a zaměstnavatelů.

§ 143.

Předseda povolává přisedící k zasedání, sestavuje senáty a přiděluje jim jednotlivé sporné případy. Při tom je podle možnosti přihlížeti k tomu, aby přisedící byli téhož oboru výdělečného jako žalobce.

§ 144.

(1) Z rozhodování je vyloučen nebo může být stranou odmítnut člen pojišťovacího soudu ze stejných důvodů, jaké jsou stanoveny v civilním řízení soudním pro vyloučení a odmítnutí soudců.

(2) Odmítnutí staniž se ústně nebo písemně dříve, nežli strana počne jednat před pojišťovacím soudem; později může se tak státi jen, když straně nebyl dříve znám důvod odmítnutí. Okolnosti uváděné k odůvodnění odmítnutí buďtež na vyzvání osvědčeny.

(3) O odmítnutí člena pojišťovacího soudu rozhodne jeho předseda; byl-li odmítnut před-

sedá, přísluší rozhodnutí předsedovi vrchního pojišťovacího soudu. Nežli dojde k rozhodnutí, smí odmítnutý předsevzítí jen úkony, které jsou neodkladny.

(4) Proti rozhodnutí, kterým se návrhu na odmítnutí vyhovuje, není opravného prostředku. Do rozhodnutí, kterým se návrhu na odmítnutí nevyhovuje, není samostatného opravného prostředku.

§ 145.

(1) Na řízení u pojišťovacího soudu jest užití obdobně ustanovení civilního řádu soudního o řízení v okresních soudů mimo ustanovení o řízení ve věcech nepatrných.

(2) Jednati a rozhodovati lze i za nepřítomnosti řádně obeslaných stran; rozsudku pro zmeškání nelze vynésti.

(3) V řízení před pojišťovacími soudy mohou se strany dáti zastupovati každou svéprávnou osobou, která je schopna před soudem jednati.

(4) O námitkách, že věc vůbec nepatří před pojišťovací soud, že pojišťovací soud je nepřislusný, že o téže věci bylo již pravoplatně rozhodnuto neb zahájen spor, pojišťovací soud rozhodne usnesením, jemuž mohou strany odporovati stížností. Byla-li námitka odmítnuta, budiž ihned jednáno ve věci hlavní a rozhodnutí o námitce pojato do konečného rozsudku. Rozhodnutí takovému lze pak odporovati toliko ve spojení s odvoláním proti rozhodnutí o věci hlavní. O všech jiných námitkách budiž jednáno a rozhodnuto současně s věcí hlavní.

§ 146.

Členové pojišťovacího soudu rozhodují podle svého nejlepšího vědomí a svědomí většinou hlasů; hlasovati jsou povinni. Přisedícího, jenž odepře hlasovati, zbaví předseda senátu funkce a odsoudí ho k náhradě nákladů řízení, zmařeného jeho vinou. O těchto rozhodnutích a stížnostech proti nim platí obdobně ustanovení § 140, odst. 3. Strany mohou na takovém přisedícím pojišťovacího soudu domáhati se mimo to u řádného soudu náhrady škody jím způsobené.

§ 147.

O řízení a poradě je sepsati oddělené zápisy. Zápisy a rozsudek podepíše předseda senátu a zapisovatel; rovněž i vyhotovení rozsudků neb usnesení, jež je dodati stranám.

Opravné prostředky.

§ 148.

(1) Rozsudkům pojišťovacího soudu lze odporovati odvoláním z důvodů nezákonnosti nebo vadného řízení.

(2) Usnesením a výrokem rozsudku o útrátech, neběre-li se v odpor zároveň rozhodnutí ve věci hlavní, lze odporovati stížností.

(3) Odvolání neb stížnost nositelů pojištění nemá zásadně odkladného účinku; pojišťovací soud může však k žádosti nositele pojištění tento účinek v případech zvláštního zřetele hodných povolit.

§ 149.

(1) Odvolání je podati dvojmo u pojišťovacího soudu do 60 dnův ode dne, kdy rozsudek byl doručen, podáním, které musí býti podepsáno advokátem nebo zodpovědným úředníkem nositele pojištění.

(2) Předseda pojišťovacího soudu odmítne odvolání, bylo-li podáno opožděně nebo osobou k tomu neoprávněnou.

(3) Shledá-li předseda, že odvolání je formálně vadné, odstraní sám vady, je-li to možno, nebo vyzve k jich odstranění stranu, stanově k tomu krátkou, neproduktivní lhůtu s tím, že bude se míti za to, že strana upouští od odvolání, nebude-li v dané lhůtě vada odstraněna. Byla-li vada v dané lhůtě odstraněna, přihlíží se k odvolání tak, jako by bylo podáno v den, kdy došlo po prvé.

(4) Proti rozhodnutím předsedovým, uvedeným v odst. 2. a 3., má strana právo stížnosti k vrchnímu pojišťovacímu soudu; stížnost je podati u předsedy pojišťovacího soudu v neproduktivní lhůtě 15 dnův ode dne, kdy bylo doručeno usnesení, písemně nebo ústně. V tomto případě jest o stížnosti učiniti zápis a vydati straně potvrzení.

(5) Předseda pojišťovacího soudu doručí jedno vyhotovení odvolání správně podaného druhé sporné straně a poučí ji, že může podati písemnou odpověď v 15ti dnech ode dne, kdy jí bylo odvolání doručeno.

(6) Jakmile odpověď došla nebo lhůta pro ni marně uplynula, předloží předseda pojišťovacího soudu spisy vrchnímu pojišťovacímu soudu.

§ 150.

Ustanovení předešlého paragrafu platí i o stížnostech s tou změnou, že stížnost jest podati v jednom vyhotovení do 15 dnův od doručení a odpůrce není třeba o ní vyzoumívati.

b) Vrchní pojišťovací soud.

§ 151.

(1) O odvoláních a stížnostech do rozhodnutí soudu pojišťovacího rozhoduje vrchní pojišťovací soud, zřízený podle zákona č. 221/1924 Sb. z. a n. v Praze, s tou obměnou, že přísedící jsou voleni podle ustanovení následujícího paragrafu.

(2) O stížnostech proti usnesením pojišťovacího soudu neb rozhodnutím jeho předsedy či náměstka rozhoduje vrchní pojišťovací soud v senátě tříčlenném, složeném ze soudců z povolání.

(3) O ostatních odvoláních z rozhodnutí pojišťovacích soudů rozhoduje vrchní pojišťovací soud v senátě, ve kterém vedle tří soudců z povolání zasedá po jednom přísedícím ze skupin pojištěnců a zaměstnavatelů.

§ 152.

Přísedící počtem 24 jsou voleni. Po deseti přísedících a jejich náhradníky volí v oddělených skupinách pojištěnci a zaměstnavatelé Všeobecného pensijního ústavu s volbou členů výboru a podle týchž zásad. Další čtyři přísedící a to po dvou ze skupiny zaměstnavatelů a po dvou ze skupiny zaměstnanců, jakož i jejich náhradníky volí ze členů náhradních ústavů valná hromada Svazu pensijních ústavů. Ustanovení §§ 135 až 140 platí obdobně.

§ 153.

(1) Vrchní pojišťovací soud rozhoduje o odvolání zpravidla v zasedání neveřejném na základě spisů. Toliko v případech, kde pokládá předseda vrchního pojišťovacího soudu za nutné, aby jednání bylo doplněno, nařídí ústní jednání.

(2) K ústnímu jednání obešle předseda strany a zařídí vše potřebné, aby řízení pokud možno při jednom roku bylo skončeno. Strany musí býti při ústním jednání zastoupeny osobami znalými práv. Nedostaví-li se k ústnímu jednání obě strany nebo některá z nich, budiž jednáno a rozhodnuto v jejich nepřítomnosti.

(3) Bylo-li by provedení potřebných důkazů před vrchním pojišťovacím soudem spojeno s velmi značnými potížemi nebo nepoměrnými náklady, může vrchní pojišťovací soud dožádati za jejich provedení okresní soud, v jehož obvodě je důkaz provést.

§ 154.

(1) O odvolání rozhodne vrchní pojišťovací

soud zpravidla rozsudkem. Bylo-li konáno ústní jednání, budiž rozsudek ústně prohlášen; stranám doručí se rozsudek vedle toho písemně.

(2) Trpí-li však řízení před soudem pojišťovacím takovými vadami, že není přezkoumání rozsudku na základě spisů možné, ani kdyby řízení bylo před vrchním pojišťovacím soudem doplněno, zruší vrchní pojišťovací soud rozsudek usnesením a vrátí věc pojišťovacímu soudu, aby tento doplnil řízení a znovu rozhodl. Při tom je pojišťovací soud vázán právním názorem, vysloveným vrchním pojišťovacím soudem.

(3) Shledá-li vrchní pojišťovací soud, že pojišťovací soud rozhodl o věci, která před pojišťovací soudy vůbec nepatří, nebo o níž bylo již pravoplatně rozhodnuto, nebo zahájen spor před jiným pojišťovacím soudem, zruší rozsudek usnesením a odmítne žalobu.

(4) Rozhodl-li pojišťovací soud o věci, která patří před jiný pojišťovací soud, zruší vrchní pojišťovací soud rozhodnutí prvního soudu usnesením a odkáže věc příslušnému pojišťovacímu soudu jen tehdy, trpí-li řízení před nepřislušným pojišťovacím soudem takovými vadami, že vrchní pojišťovací soud sám ve věci hlavní nemůže rozhodnouti.

§ 155.

O stížnostech rozhoduje vrchní pojišťovací soud vždy v zasedání neveřejném na základě spisů. Vyhoví-li stížnosti, rozhodne sám anebo není-li to možno, zruší rozhodnutí a vrátí věc pojišťovacímu soudu, aby tento znovu rozhodl.

§ 156.

Pokud není o řízení před vrchním pojišťovacím soudem jinak nařízeno, platí obdobně ustanovení civilního řádu soudního o řízení před sborovými soudy první stolice, vyjímajíc nucené zastoupení advokátem.

§ 157.

Vrchní pojišťovací soud rozhoduje s konečnou platností.

Různé.

§ 158.

(1) V řízení před pojišťovacími soudy a vrchním soudem pojišťovacím nelze účtovat proti žalobci útrat.

(2) Pravoplatné rozhodnutí pojišťovacích soudů a vrchního pojišťovacího soudu a jejich

předsedů, jakož i smíry u soudů těchto sjednané jsou vykonatelný soudní exekucí.

(3) K povolení a výkonu exekuce je povolán příslušný exekuční soud.

(4) K žádosti za exekuci jest připojiti vyhotovení titulu exekučního, opatřené doložkou vykonatelnosti.

§ 159.

(1) Pojišťovací soudy a vrchní pojišťovací soud jsou vázány pravoplatnými rozhodnutími, jež úřady správní vydaly v mezích své příslušnosti v rámci tohoto zákona.

(2) Rovněž jsou správní úřady vázány pravoplatnými rozhodnutími, jež vydaly pojišťovací soudy nebo vrchní pojišťovací soud v mezích své příslušnosti.

(3) Zakládá-li se pravoplatný nález soudu nebo správního úřadu na rozhodnutí o předběžné otázce, o níž samostatně rozhodovati soud nebo správní úřady nebyly příslušny, může strana požadovati obnovu řízení, když o této otázce příslušný soud nebo úřad pravoplatně jinak rozhodl a toto rozhodnutí bylo buď dodatečně vydáno nebo stranou bez jejího zavinění v dřívějším řízení nemohlo býti uplatněno.

§ 160.

Spory nositelů pensijního pojištění navzájem, jakož i spory mezi nositeli pojištění pensijního na straně jedné a nositeli jiného veřejnoprávního pojištění na straně druhé — vyjímajíc spory podle §§ 109 a 117, jakož i spory, vyhrazené tímto zákonem pojišťovacím soudům — přísluší řešiti zemskému úřadu, v jehož obvodě mají sporné strany své sídlo. Je-li podle toho příslušno několik zemských úřadů, rozhodnou v dohodě; nedojde-li k dohodě, přechází rozhodnutí na ministerstvo sociální péče.

O počítání lhůt vůbec.

§ 161.

(1) Při počítání lhůt, které jsou stanoveny podle dnů, nepočítá se den, do něhož spadá doba nebo událost, již se má lhůta počínati.

(2) Lhůty stanovené podle týdnů, měsíců nebo roků končí se uplynutím onoho dne posledního týdne nebo měsíce, jenž svým jménem nebo číselným označením odpovídá dni, kterého se lhůta počala. Chybí-li tento den v posledním měsíci, končí se lhůta uplynutím posledního dne tohoto měsíce.

(3) O nedělích nebo státně uznaných svátcích a památných dnech platí ustanovení § 132, odst. 3.

ODDÍL XI.

Hospodaření jměním nositelů pojištění.

§ 162.

(1) Jmění Všeobecného pensijního ústavu a náhradních ústavů pensijních smí být použito pouze k účelům v tomto zákoně předepsaným nebo připuštěným.

(2) Ze jmění trvale uložitelného musí být uloženo alespoň 20% v československých státních papírech a 10% v jiných papírech, požívajících sirotčí jistoty, které určí ministr sociální péče po dohodě s ministrem financí. Vláda může tuto mez změnit nebo poměr mezi papíry státními a jinými jinak stanovit.

(3) Ostatní jmění trvale uložitelné smí být ukládáno pouze:

a) v tuzemských cenných papírech, požívajících sirotčí jistoty anebo v zápůjčkách na takové papíry;

b) v investičních zápůjčkách státu, zemím, okresům, obcím a jiným nuceným svazkům veřejného práva, které jsou zákonem oprávněny uhrážovati své výdaje daněmi nebo přírážkami k nim; anebo v investičních zápůjčkách jimi zaručených;

c) v tuzemských hypotečních zápůjčkách požívajících sirotčí jistoty;

d) v tuzemských peněžních ústavech, za jejichž veškeré závazky ručí stát, země, okresy nebo obce.

(4) V nemovitostech a hypotečních zápůjčkách nemá být — leč za souhlasu ministerstva sociální péče — uloženo více než 40% jmění trvale uložitelného.

(5) Hotovosti potřebné pro běžné vydání mohou být uloženy u důvěryhodných domácích ústavů úvěrních. Pokud by Národní banka Československá z důvodů měnových přikročila ke správě veřejných peněz se zúčtením jich, jest dáti tomuto způsobu uložení za vyhovujících podmínek výnosových přednost.

(6) Všeobecný pensijní ústav vypracuje směrnice pro ukládání jmění, jež vyžadují schválení vlády.

§ 163.

(1) Část trvale uložitelného jmění nositelů pojištění může dále se schválením ministra sociální péče být uložena:

a) v budovách pro vlastní účely kancelářské;

b) v pozemcích poskytujících výnos nebo v činžovních budovách, nejsou-li zatíženy přes jednu třetinu obecné ceny, leč by nemovitost byla nabyta v řízení exekučním nebo konkursním za účelem odvrácení škody; ústavu jinak hrozící;

c) v ústavech a zařízeních, sloužících výhradně nebo převážně pojištěncům a směřujících k léčebné péči preventivní nebo repressivní, k péči bytové, k boji proti lidovým chorobám anebo vůbec k povznesení zdravotního stavu pojištěnců a jejich rodinných příslušníků.

(2) Ministr sociální péče může k žádosti nositele pojištění případ od případu povolit odchýlné uložení jmění trvale uložitelného, skýtá-li dostatečnou jistotu.

(3) Všeobecný pensijní ústav může se svolením ministerstva sociální péče spravovati jmění (fondy) nesloužící přímo účelům pojištění.

(4) Nositelé pojištění mohou se schválením ministerstva sociální péče za účelem provádění léčebné péče podporovati též všeobecná i zvláštní opatření a zařízení uvedená v § 50, odst. 2.

§ 164.

(1) Při trvalém ukládání jmění je přihlížeti k tomu, aby bylo ukládáno v jednotlivých zemích (také v jejich ukládacích papírech) podle poměrů pojistného v nich vybraného.

(2) Jmění nositelů pojištění musí být ukládáno tak, aby střední výnos odpovídal úrokové míře, již bylo použito za početní podklad tohoto zákona, a aby se podpořila produktivita a národohospodářská rentabilita.

(3) Z toho důvodu možno použití části jmění nositelů pojištění k účelům naznačeným v § 163 teprve tehdy, je-li zajištěno, že střední výnos ostatního jmění nositelů pojištění docílí úrokové míry, již bylo použito za početní podklad tohoto zákona.

(4) Nositelé pojištění jsou povinni předkládati za každý rok nejdéle do konce června roku následujícího ministerstvu sociální péče výkazy o dostačitelnosti výnosu uložených peněz.

§ 165.

Nositelé pojištění jsou povinni podávati ministerstvu sociální péče za každý kalendářní rok zprávu a statistické výkazy o svém hospodářství, o stavu fondů a způsobu jich uložení. Ministr sociální péče může naříditi, v jaké formě tyto zprávy a statistické výkazy mají být podávány a jaký mají mít obsah.

§ 166.

(1) Všeobecný pensijní ústav jest povinen provést v tříletých lhůtách ode dne účinnosti zákona technické přezkoumání fondů (pojistné matematické bilance) — s výjimkou matematické bilance první, která musí být sestavena k 31. prosinci 1929 — a předložiti jeho výsledky se všemi pomůckami potřebnými ku přezkoumání ministru sociální péče nejdéle do konce roku následujícího.

(2) Současně s pojistně-matematickým zkoušením jest Všeobecný pensijní ústav povinen provést a ministru sociální péče předložiti do konce roku následujícího statistické šetření o průběhu souborných zjevů, rozhodných pro vývoj pojištění (úmrtnost, invalidnost, ženatost, vystupování, přistupování, změny platových poměrů atd.) a srovnání s průběhem početně očekávaným.

ODDÍL XII.

Nadlepšovací fond kondicinujících farmaceutů.

§ 167.

Taxy za udělení koncese lékárnické, placené podle zákona ze dne 18. prosince 1906, č. 5 ř. z. z roku 1907 jakož i pokuty podle tohoto zákona uložené musí příslušné úřady odváděti Všeobecnému pensijnímu ústavu ve prospěch nadlepšovacího fondu kondicinujících farmaceutů. Způsob odvádění, správa jakož i použití nadlepšovacího fondu k případnému zvýšení dávek bude upraveno nařízením po slyšení Všeobecného pensijního ústavu.

ODDÍL XIII.

Státní dozor.

§ 168.

(1) Nositelé pojištění podle tohoto zákona podléhají dozoru státní správy, který vykonává ministr sociální péče.

(2) Ministr sociální péče uděluje též státní schválení, nařízená v tomto zákoně.

(3) Početní podklady a pojistně matematické zásady, podle nichž nositelé pojištění provádějí výpočty, potřebné podle ustanovení tohoto zákona a podle nichž se zkouší finanční rovnováha (pojistně matematická bilance), mohou být měněny pouze se schválením ministra sociální péče.

(4) Ministr sociální péče je zejména oprávněn podrobiti hospodaření nositelů pojištění všestrannému úřednímu zkoumání.

(5) K účelům státního dozoru jsou nositelé pojištění zvláště povinni předložiti nebo učiniti přístupnými ke zkoumání knihy, listiny, zápisy, výkazy a doklady, jakož i veškeré pomůcky a dáti všechna vysvětlení.

(6) K výkonu státního dozoru může ministr sociální péče zřídiťi zvláštní orgány (dozorčí komisaře a podobně). U výkonu své funkce jsou dozorčí orgánové mimo jiné oprávněni zúčastniti se schůzí všech správních orgánů nositelů pojištění, hájiti zde veškeré veřejné zájmy, jichž zabezpečení je účelem státního dozoru, zejména i zastaviti všechna usnesení, jimiž by mohly být ohroženy. Odměny dozorčích orgánů a náklady případné revise nese příslušný nositel pojištění. Výši náhrady a její způsob určí ministr sociální péče.

(7) Nedbají-li správní orgánové nositelů pojištění ve svých usneseních opětovně ustanovení zákona, nebo vzpírají-li se příkazům, týkajícím se provádění státního dozoru, může je ministr sociální péče rozpustiti a přeněsti správu ústavu prozatímně na jmenovaného jím správce nebo správní komisi. Jmenovaný správce nebo správní komise vede správu a zastupuje ústav až do řádného ustavení dotyčného správního orgánu, vzešlého z nových voleb. Předsedou komise jest — pokud jde o Všeobecný pensijní ústav — předseda Všeobecného pensijního ústavu, neustanoví-li president republiky něco jiného. Opatření k provedení nových voleb jest učiniti zpravidla do 6 měsíců po rozpuštění správního orgánu, nejdéle však po odstranění závad ve správě nositele pojištění.

ODDÍL XIV.

Úlevy finanční.

§ 169.

(1) Všechna jednání a listiny, jichž jest třeba k založení, upravení a projednání právních poměrů mezi nositeli pojištění navzájem, dále mezi Všeobecným pensijním ústavem se strany jedné a úřady, zaměstnavateli, pojištěnci, důchodci, léčebnými ústavami a lékaři se strany druhé, dále řízení v pojišťovacím soudnictví, jakož i knihy a zápisy tohoto ústavu jsou prosty kolků a poplatků.

(2) Tyto poplatkové výhody se však nevztahují na připojištění podle §§ 122 a 123 s výjimkou pojištění novinářů podle § 124.

(3) Ustanovení odstavce prvního buďtež obdobně použita na jednání a listiny potřebné k založení, upravení a projednání právních poměrů mezi náhradními ústavami se strany jedné

a úřady, zaměstnavatelé, pojištěnci, důchodci, léčebnými ústavami a lékaři se strany druhé, dále na řízení v pojišťovacím soudnictví, jakož i na knihy a zápisy náhradních ústavů, pokud jde o pojistný poměr spadající pod tento zákon.

(4) Příplatkové ústavy podléhají všeobecným poplatkovým předpisům.

(5) Dále jsou osvobozeny od poplatků smluvních a vkladních převody pojistných podstat a jiné převody podle §§ 113 až 115 zákona, pokud se nevztahují na převody podstat příplatkových ústavů.

(6) Movité jmění nositelů pensijního pojištění jest osvobozeno od poplatkového ekvivalentu, stran nemovitého jmění platí pak úlevy v poplatkovém ekvivalentu potud, pokud jsou stanoveny pro spolky zakládající se na zásadě vzájemnosti, jichž úkolem jest pojišťování nemocenské, pensijní, invalidní, starobní, vdovské a sirotčí pro dělníky, pomocníky a učedníky.

(7) Nositelé pojištění a fondy jimi spravované podle tohoto zákona jsou osvobozeni od daně výdělkové a rentové podle příslušných ustanovení zákona ze dne 15. června 1927, č. 76 Sb. z. a n. o přímých daních.

(8) Dávky, důchody a požitky vyplácené nositeli pojištění podle tohoto zákona jsou osvobozeny od daně rentové podle příslušných předpisů zák. č. 76/1927 Sb. z. a n.

(9) Pokud jde o osvobození nositelů pojištění podle tohoto zákona, jejich ozdraven, léčebných ústavů, sanatorií a podobných všeužitečných zařízení od daně z obratu, platí příslušná ustanovení zákona ze dne 21. prosince 1923, č. 268 Sb. z. a n., o dani z obratu a dani přepychové ve znění zákona ze dne 16. prosince 1926, č. 246 Sb. z. a n.

ODDÍL XV.

Ustanovení trestní.

§ 170.

(1) Přestupku se dopustí, pokud čin není přísněji trestný:

a) zaměstnavatel, jenž nevyhoví včas bez náležité omluvy povinnosti ohlašovací, uložené mu tímto zákonem;

b) zaměstnavatel nebo zaměstnanec, který v ohláškách podle § 5 nebo ve sděleních nositelem pojištění vyžádaných učiní nepravdivá udání;

c) zaměstnavatel, který bez náležité omluvy nesplní vůbec nebo splní jenom nedostatečně povinnost vésti, uschovávat a předkládati mzdové záznamy;

d) zaměstnavatel, který vědomě sraží pojištěnci při výplatě více na pojistném, nežli jest přípustno podle tohoto zákona;

e) zaměstnavatel nebo orgán nositele pojištění, jenž sjednal s pojištěncem smlouvu, kterou práva vyplývající pro pojištěnce z tohoto zákona mají býti obmezena nebo zkrácena;

f) důchodce, který nevyhoví včas bez náležité omluvy povinnosti uložené mu podle § 10 nebo učinil-li v ohlášce tam předepsané nepravdivá udání;

g) kdo poruší povinnost mlčetí, uloženou mu tímto zákonem;

h) kdo v řízení o přiznání pojistné dávky udá něco, o čem ví nebo při obyčejné péči může vědět, že není pravdivo;

ch) kdo docílí pojistné dávky simulací.

(2) Trestní ustanovení tato vztahují se také k zástupcům zaměstnavatelů neschopných k právnímu jednání, zejména k zástupcům právnických osob.

§ 171.

(1) Pověří-li zaměstnavatel třetí osobu úkoly, jichž nesplnění zakládá přestupek podle ustanovení předcházejícího paragrafu písm. a) až d), je tato osoba za nesprávné provedení jejich trestně odpovědná; zaměstnavatel ručí však za uložené peněžité pokuty.

(2) Důchodcům může právoplatně uložená pokuta býti sražena z důchodu.

§ 172.

(1) Přestupky podle § 170 se trestají podle míry zavinění a podle výše způsobené škody pokutou až do výše 5000 Kč, v případě nedobytnosti vězením (uzamčením) až do 14 dnů.

(2) Přestupky tohoto zákona trestají okresní úřady.

(3) Z nálezů lze se odvolati do 15ti dnů; o odvolání rozhodují zemské úřady s konečnou platností.

§ 173.

(1) Trestnost přestupku podle § 170 pomíjí:

a) odčinil-li pachatel trestnou závadu dříve, nežli se dověděl, že proti němu bylo zavedeno trestní řízení;

b) promlčením.

(2) Přestupky podle § 170 promlčují se, nebylo-li zavedeno trestní řízení proti pachateli, v šesti měsících.

(3) Uložený trest se promlčuje ve třech letech ode dne, kdy náleze nabyt právní moci; promlčení se staví na dobu, po kterou povolen odklad k zaplacení pokuty případně k výkonu jiného trestu.

§ 174.

Pokud tento zákon obmezuje práva a nároky pojištěnců pro trestné činy, jsou z nich vyjmuty trestné skutky spáchané z pohutky politické.

ODDÍL XVI.

Spolupůsobení úřadů a pojišťoven.

§ 175.

(1) Nositelé pojištění invalidního a starobního, pojištění nemocenského, pojištění u báňských bratrských pokladen a pojištění úrazového jsou povinni spolupůsobiti při provádění tohoto zákona. Rovněž tak jsou nositelé pensijního pojištění povinni spolupůsobiti při provádění zákonů o pojištění invalidním a starobním, nemocenském, pojištění u báňských bratrských pokladen a o pojištění úrazovém.

(2) K žádosti Všeobecného pensijního ústavu může býti těmto nositelům pojištění po jich slyšení nařízením uloženo, aby za náhradu prováděli některé z úkolů Všeobecného pensijního ústavu. Rovněž může býti nositelům pojištění podle tohoto zákona po jejich slyšení uloženo nařízením k žádosti nositelů pojištění uvedených v odst. 1, aby za náhradu prováděli některé z jejich úkolů.

(3) Úřadům, soudům a veřejným institucím i korporacím se ukládá podporovati všemožně nositele pojištění, zřízené podle tohoto zákona, při plnění jejich úkolů a podávati jim bezplatně sdělení důležitá pro provádění pojištění a jejich správu. Tím však není dotčena platnost ustanovení § 199 zák. č. 76/1927 Sb. z. a n. a § 40 zák. č. 268/1923 Sb. z. a n. ve znění zákona č. 246/1926 Sb. z. a n.

(4) Nositelé pojištění jsou zejména oprávněni dožadovati se spolupůsobení politických a obecních úřadů k vypátrání zaměstnavatelů, kteří zaměstnávají osoby podrobené pojistné povinnosti podle tohoto zákona a k vyšetření poměrů rozhodných pro pojistnou povinnost těchto zaměstnanců, jejich zařazení do tříd služného a pro oprávněnost k dávkám podle tohoto zákona.

ODDÍL XVII.

Státní příspěvek.

§ 176.

(1) Důchody zvyšují se za dobu vojenské služby za války státním občanům československým, kteří získali aspoň jeden příspěvkový měsíc před nastoupením vojenské služby za války, anebo kteří nejdéle do všeobecné demobilisace (28. února 1921) získali aspoň jeden příspěvkový měsíc, o státní příspěvek; státní příspěvek může se v případech zvláštního zřetele hodných přiznati i zaměstnancům, kteří se vrátili teprve po 28. únoru 1921 do občanského povolání. Státním občanům československým zaměstnaným v zemi Slovenské aneb Podkarpatoruské poskytne se státní příspěvek za dobu vojenské služby za války, vstoupili-li do pensijního pojištění nejdéle do 31. prosince 1923.

(2) Státní příspěvek činí za každý měsíc vojenské služby za války dvě třetiny premie třídy služného [§ 177, odst. 1, lit. a)], v níž pojištěnec byl zařazen po prvé po ukončení války, po případě v níž byl zařazen naposledy před nastoupením vojenské služby za války, nejvýše však dvě třetiny premie třídy VI.

(3) Za dobu vojenské služby za války počítá se též doba odbytá podle zákonů o válečných úkonech, v zajetí válečném, doba, během níž byl pojištěnec internován, doba, po kterou nebyl pojištěnec jako válečný poškozenec schopen k výkonu povolání.

(4) Náklady spojené se zvýšením důchodů za dobu vojenské služby za války hradí nositelům pojištění stát. Způsob vyúčtování úhrady těchto nákladů upraví ministr sociální péče po slyšení Všeobecného pensijního ústavu a Svazu pensijních ústavů v dohodě s ministrem financí.

(5) Nárok na přiznání státního příspěvku jest uplatňovati u posledního nositele pojištění do 18ti měsíců po vstupu tohoto zákona v účinnost; žádost jest doložiti potřebnými průkazy.

ODDÍL XVIII.

Ustanovení přechodná a závěrečná.

§ 177.

(1) Získal-li pojištěnec nebo invalidní (starobní) důchodce příspěvkovou dobu podle § 12, převodem nebo dobrovolným pojištěním v třídách I. až XVI. zákona o pensijním pojištění zaměstnanců z 16. prosince 1906, č. 1

ř. z. z roku 1907 a ve znění cis. nařízení z 25. června 1914, č. 138 ř. z. a zákona ze dne 5. února 1920, č. 89 Sb. z. a n. (starý pensijní zákon), jakož i zákona ze dne 21. prosince 1921, č. 484 Sb. z. a n. a vládního nařízení k němu ze dne 19. ledna 1923, č. 16 Sb. z. a n., jímž se upravuje pensijní pojištění zaměstnanců na Slovensku a v Podkarpatské Rusi, zvyšuje se invalidní (starobní) důchod stanovený podle § 21 tohoto zákona takto:

a) za každý příspěvkový měsíc spadající do doby před 1. červencem 1920 v třídě:

I. o Kč 4'—,	IV. o Kč 12'—,
II. o Kč 6'—,	V. o Kč 16'—,
III. o Kč 8'—,	VI. o Kč 20'—,

b) za každý příspěvkový měsíc spadající do doby po 1. červenci 1920 v třídě:

I. o Kč 2'—,	IX. o Kč 16'—,
II. o Kč 3'—,	X. o Kč 18'—,
III. o Kč 4'—,	XI. o Kč 20'—,
IV. o Kč 6'—,	XII. o Kč 22'—,
V. o Kč 8'—,	XIII. o Kč 24'—,
VI. o Kč 10'—,	XIV. o Kč 26'—,
VII. o Kč 12'—,	XV. o Kč 28'—,
VIII. o Kč 14'—,	XVI. o Kč 30'—.

(2) Vykazuje-li příspěvková doba měsíce získané nákupem let podle § 31 starého pensijního zákona v třídách I. až XVI., zvyšuje se invalidní (starobní) důchod za zakoupené příspěvkové měsíce, jimiž se doplňuje příspěvková doba získaná v době uzavření nákupu na 120 příspěvkových měsíců, o částky uvedené v odst. 1, písm. b), a ostatní zakoupené příspěvkové měsíce o polovinu částek v odst. 1, písm. b) uvedených. Pojištěnec nebo důchodce může však žádati nositele pojištění za přepočtení nákupu let podle nových početních podkladů a má právo volby jedné z těchto možností:

a) buď použije se zákupní premie i s 5% úroky ke dni, v němž zákon vstupuje v platnost, plně k zakoupení služební doby podle § 61 tohoto zákona, při čemž odpadá dvouletá čekací doba,

b) nebo použije se části zákupní premie v oddělení pro připojištění k pojištění starobního důchodu s dobou nápadu a ve výši, jako kdyby bylo pojištění podle starého pensijního zákona v třídě služného naposled dosažené zůstalo v platnosti; požitek tohoto důchodu končí nápadem starobního důchodu ze zákonného pojištění. Zbývající části zákupní premie i s 5% úroky až do dne, kdy vstoupí tento

zákon v platnost, které není potřebí k úhradě tohoto nároku v oddělení pro připojištění, použije se jako zákupní premie podle písm. a),

c) nebo se připojistí pojištěnec nárok na zvláštní starobní důchod splatný v době, v níž měl býti splatný starobní důchod podle starého pensijního zákona.

Žádost jest podati u příslušného nositele pojištění nejdéle do tří měsíců ode dne účinnosti tohoto zákona; právo volby jest uplatniti do tří měsíců po té, kdy pojištěnec nebo důchodce vyrozuměn byl o výsledku výpočtu.

(3) Došlo-li v důsledku vrácení premii ke zkrácení příspěvkové doby nebo čák podle starého pensijního zákona, jest odečísti od zvýšení invalidního (starobního) důchodu, vypočteného podle odst. 1 a 2 bez ohledu na zkrácení příspěvkové doby, pětinu vrácených premii.

(4) Ustanovení předešlých odstavců platí též obdobně pro vyměření ostatních dávek.

(5) Vdovám, které neměly za platnosti starého zákona nároku na vdovský důchod, ale měly by jej, kdyby byl pojištěnec zemřel teprve po vstupu tohoto zákona v účinnost, jest přiznati a vyměřiti vdovský důchod podle ustanovení tohoto zákona ode dne jeho vstupu v účinnost.

(6) Dávka vyměřená podle odst. 1 až 4 nesmí býti nižší, než úhrn obdobné dávky — na kterou by měl pojištěnec, který získal aspoň 60 příspěvkových měsíců v době vstupu tohoto zákona v účinnost, nárok, nebo které jako důchodce požíval podle starého pensijního zákona v posledním měsíci přede dnem, kdy vstoupil tento zákon v účinnost — a drahotního přídatku k ní podle zákona o drahotných přídatcích k důchodům podle zákona o pensijním pojištění ze dne 12. srpna 1921, č. 299 Sb. z. a n. a právních předpisů jej doplňujících a jeho platnost prodlužujících. Pro invalidní (starobní) důchody napadlé před účinností tohoto zákona neplatí ustanovení § 24, odst. 1.

(7) Předchozí ustanovení platí obdobně pro náhradní ústavy. Zvýšení důchodu u náhradního ústavu plynoucí z těchto ustanovení má se zpravidla rovnati zvýšení, jehož by byl dosáhl důchodce, kdyby pojištění bylo provedeno u Všeobecného pensijního ústavu; zvýšení jest rozdíl mezi novým důchodem a mezi úhrnem dosavadního důchodu a drahotního přídatku.

(8) Příspěvkové době podle § 12 se staví na roveň příspěvková doba, kterou získali po-

jištěnci anebo invalidní (starobní) důchodci do 31. prosince 1918 svým pojištěním podle starého pensijního zákona u nositelů pojištění, jichž sídlo bylo mimo území republiky Československé, pokud byla provedena o majetkových podstatách těchto nositelů pojištění úprava podle čl. 275 mírové smlouvy St.-Germainské. Majetek, jenž připadne z těchto úprav na československý podíl, přejde do vlastnictví Všeobecného pensijního ústavu, který s účinností od 1. ledna 1919 přejímá pojistné břímě vyplývající z tohoto započtení.

§ 178.

(1) Do 18ti měsíců ode dne, v němž tento zákon nabude účinnosti, jest nositel pojištění povinen oznámiti výměrem každému pojištěnci, který získal příspěvkovou dobu podle starého pensijního zákona, počet příspěvkových měsíců získaných v jednotlivých třídách až do posledního měsíce přede dnem, v němž vstupuje zákon v účinnost, a jiné okolnosti pro výpočet důchodu podle odst. 1 až 4 předešlého paragrafu důležité.

(2) Proti těmto výměrům lze se odvolati ve lhůtě tří měsíců. Z podnětu odvolání, podaného proti těmto výměrům, nelze znovu rozhodovati o skutečnostech, o nichž již bylo rozhodnuto pravoplatným výměrem, rozhodnutím nebo nálezem (rozsudkem).

(3) Ustanovení odst. 1 a 2 platí obdobně pro pojištěnce, kteří získali příspěvkové doby podle starého pensijního zákona a teprve po dni účinnosti tohoto zákona opět vstoupí do pojištění a pro pojištěnce, jimž budou dodatečně příspěvkové měsíce v třídách I. až XVI. započteny.

(4) Vedle výměru doručiti jest pojištěnci oznámení o výši invalidního (starobního) důchodu a drahotního přídatku k němu, na nějž by měl nárok v den před vstupem zákona v účinnost. Toto oznámení není součástí výměru.

§ 179.

Pojištěnci, kteří v posledním měsíci přede dnem, kdy tento zákon vstoupil v účinnost, pokračovali dobrovolně v pojištění v jedné ze tříd I. až XVI., mají právo pokračovati dobrovolně podle své volby dále v jedné ze tříd I až 11. Právo volby musí býti uplatněno nejdéle do tří měsíců ode dne vstupu zákona v účinnost, jinak zařadí nositel pojištění pojištěnce do třídy odpovídající dosavadní třídě. Třídě XVI. odpovídá třída 4.

§ 180.

Bylo-li jednotlivým zaměstnancům uděleno povolení podle § 64, odst. 4 starého pensijního zákona, může ministerstvo sociální péče k žádosti pojištěnce anebo zaměstnavatele toto povolení odvolati; vyhoví-li ministerstvo žádosti, určí současně den takové změny pojistné příslušnosti. Žádosti musí býti podány do jednoho roku ode dne účinnosti tohoto zákona.

§ 181.

Ustanovení § 113, odst. 8 a 9 platí též pro přeplatky podle § 68 starého pensijního zákona s tím, že tříletá lhůta podle odst. 9 cit. paragrafu počíná dnem účinnosti zákona.

§ 182.

Pojištěncům, kteří po vstupu tohoto zákona v účinnost vystoupili ze zaměstnání pojištěním povinného podle tohoto zákona a stali se do 12ti měsíců po vystoupení samostatně výdělečně činnými, zůstávají zachovány nároky z pojištění i přes lhůtu stanovenou v § 57 až do doby, kdy vstoupí zákon o pojištění osob samostatně hospodařících v účinnost, nejdéle však do 60ti měsíců. Po uplynutí této lhůty platí obdobně ustanovení § 58.

§ 183.

Zaměstnavatelé i nositelé pojištění mají právo vydati i přijmouti premiové rezervy (§ 68 starého zákona) také tenkrát, jde-li o přestupy uskutečené před 1. červencem 1920; v tom případě jest použití ustanovení § 68, odst. 4 starého zákona.

§ 184.

Zaměstnavatelé jsou povinni do měsíce ode dne vyhlášení tohoto zákona ohlásiti v předepsané formě příslušnému nositeli pojištění o všech svých pojištěním povinných zaměstnancích okolnosti pro provedení pojištění podle tohoto zákona rozhodné.

§ 185.

(1) Pro pojištěnky, které získaly aspoň šest příspěvkových měsíců před platností tohoto zákona, platí ustanovení § 35 s tou změnou, že doba 60ti příspěvkových měsíců stanovená v odst. 1 snižuje se na 30 příspěvkových měsíců. Výbavné jest vyměřiti částkou 3600 Kč, zvětšenou o zvyšovací částky podle §§ 21 a 177 za příspěvkové měsíce získané do dne uzavření sňatku.

(2) Pojištěnkám, které vystoupily z poji-

štění v době od 1. července 1928 do 31. prosince 1928 a které získaly aspoň 30 příspěvkových měsíců, náleží nárok na výbavné podle odst. 1, jestliže se provdaly v posledních dvou letech před účinností tohoto zákona.

§ 186.

Nositelé pojištění mohou přiznati doplatek k důchodům, které v době 12 měsíců před vstupem zákona v účinnost byly u nich vypláceny anebo na něž vznikl nárok. Tento doplatek rovná se částce, o kterou důchod, vyměřený podle § 177, převyšuje úhrn důchodu podle dosavadního zákona a drahotních přídavek. Příslušné usnesení výboru Všeobecného pensijního ústavu nebo obdobného orgánu náhradního ústavu vyžaduje schválení ministerstva sociální péče. Žádost za schválení jest doložiti průkazem o tom, že nositel pojištění má prostředky k úhradě.

§ 187.

(1) Premií odváděných podle § 2, odst. 2, starého pensijního zákona pro podporu potřebných nezaměstnaných a premií v oddělení pro připojištění podle článku IV. starého pensijního zákona za zaměstnance vyňaté z pojistné povinnosti podle § 2, odst. 1, č. 1, a podléhající pojistné povinnosti podle tohoto zákona placených těmito zaměstnanci jest použití ke zvýšení důchodů jejich a jich pozůstalých.

(2) Invalidní (starobní) důchod příslušející podle § 21 tohoto zákona zvyšuje se o jednu pětinu úhrnu premií odvedených.

(3) Pro nároky těchto pojištěnců na důchod invalidní a pro nároky jejich pozůstalých považuje se čekací doba za dokončenou.

(4) Důchodcům, kteří jako zaměstnanci vyňati podle § 2, odst. 1, č. 1 starého pensijního zákona byli pojištěni podle čl. IV, uvedeného zákona a kteří požívali důchodu v posledním měsíci přede dnem, kdy tento zákon nabude účinnosti, zvyšují se dosavadní požitky o jednu čtvrtinu. Tohoto ustanovení jest použití obdobně na zvýšení důchodů jich pozůstalých, o jichž nárocích platí jinak ustanovení tohoto zákona.

(5) Smlouvy uzavřené v oddělení pro připojištění podle článku IV. starého pensijního zákona se zaměstnanci vyňatými z pojistné povinnosti podle § 2, odst. 1, č. 1, se ruší dnem účinnosti tohoto zákona.

(6) K úhradě dávek podle odst. 1 až 4 jest převéstí premiové rezervy a úhradové ka-

pitály za pojištění platná v den, kdy tento zákon vstupuje v účinnost, z oddělení pro připojištění podle článku IV. starého pensijního zákona na účet povinného pojištění. Na tento účet jest též převéstí úhrn premií odvedených podle § 2, odst. 2, starého pensijního zákona fondu pro potřebné nezaměstnané, pokud jich nebylo již použito k pojištění.

§ 188.

(1) Důchody přiznané podle říšsko-německého zákona o pojištění zaměstnanců a převzaté k výplate Zemskou úřadovnou Všeobecného pensijního ústavu v Opavě podle § 7, odst. 4, vládn. nař. ze dne 4. května 1920, č. 321 Sb. z. a n. resp. ze dne 15. ledna 1926, č. 13 Sb. z. a n., jakož i drahotní přídávky k nim podle § 4 zákona ze dne 12. srpna 1921, č. 299 Sb. z. a n., bude vypláceti Všeobecný pensijní ústav oprávněným osobám v téže výši i nadále.

(2) Doba, kterou získali pojištěnci podle § 7, odst. 2 a 3, cit. vládn. nařízení do 1. ledna 1920 v Německu podle německých právních předpisů o pojištění zaměstnanců, započítává se v třídě IV. zákona o pensijním pojištění zaměstnanců ze dne 16. prosince 1906, č. 1 ř. z. z r. 1907, a ve znění císn. nař. ze dne 25. června 1914, č. 138 ř. z., a přispívá pojištěncům resp. důchodcům podle § 7, odst. 2, cit. vládn. nařízení ke zvýšení invalidního (starobního) důchodu podle zásad stanovených v § 177 tohoto zákona.

(3) Výplata požitků podle odst. 1, jakož i započtení předchozí příspěvkové doby v Německu pojištěné podle odst. 2, děje se z prostředků Všeobecného pensijního ústavu. Dosavadní vyplácení důchodů na účet státu zastavuje se dnem účinnosti tohoto zákona.

(4) Ustanovení tohoto zákona nevztahují se na důchody a pojistné nároky podle § 8 vládn. nař. č. 321/1920 Sb. z. a n., resp. č. 13/1926 Sb. z. a n.

(5) Osoby, které byly podle § 8 vládn. nař. č. 321/1920 Sb. z. a n. resp. č. 13/1926 Sb. z. a n. u Zemské úřadovny Všeobecného pensijního ústavu v Opavě pravoplatně pojištěny, aniž nastal u nich do 30. června 1926 pojistný případ, a které nevstoupily před účinností tohoto zákona do zaměstnání, zakládajícího pojistnou povinnost podle zákona ze dne 9. října 1924, č. 221 Sb. z. a n., mají nárok na výplatu úhrnných pensijních příspěvků, zaplacených za ně po dobu jejich pojištění u Zemské úřadovny Všeobecného pensijního ústavu v Opavě. Touto výplatou, kterou provede Všeobecný

pensijní ústav na účet státu, zanikají veškeré nároky těchto osob z jejich pojištění podle § 8 vládn. nař. č. 321/1920 Sb. z. a n. resp. č. 13/1926 Sb. z. a n.

(6) Výplatu důchodů podle § 8 cit. vládn. nařízení a příslušných drahotných přídavků, kterou prováděla dosud Zemská úřadovna Všeobecného pensijního ústavu v Opavě a v níž pokračuje po účinnosti tohoto zákona Všeobecný pensijní ústav, přejímá v dosavadní výši dnem 1. července 1929 Ústřední sociální pojišťovna. Do té doby je Všeobecný pensijní ústav povinen předati Ústřední sociální pojišťovně veškerý spisový i účetní materiál, potřebný pro další nerušenou výplatu těchto důchodů. Úhradu vyplácených důchodů poskytne Ústřední sociální pojišťovně stát.

§ 189.

(1) Pokud nebude předepsáno pojistné podle tohoto zákona, jest odváděti na účet nového předpisu pojistné podle starého pensijního zákona. Pokud dodatečně předepsané pojistné převyšuje pojistné podle starého zákona, jest zaměstnavatel oprávněn sraziti si částku, připadající z tohoto rozdílu na zaměstnance za dobu tří měsíců předcházejících měsíců, ve kterém byl dodatečný předpis pojistného zaměstnavateli doručen.

(2) Pokud nebudou vyměřeny dávky podle tohoto zákona, jest na účet těchto dávek vypláceti dávky již přiznané podle starého pensijního zákona.

(3) Pokud nebude vyhlášeno nové ocenění věcných požitků podle § 4, odst. 4, platí sazby stanovené naposled za platnosti starého pensijního zákona.

§ 190.

Nařízením může býti upraveno jinak pojištění cizozemců, přihlížeje zejména k tomu, zdali jejich domácí státy nakládají se zdejšími příslušníky při provádění sociálního pojištění stejně jako s vlastními občany.

§ 191.

Mezinárodními smlouvami o úpravě vzájemných poměrů na poli sociálního pojištění mohou býti sjednány úchytky od ustanovení tohoto zákona, pokud jde o osoby podozřené povinnosti pojistné; zejména může býti v případě vzájemnosti:

1. vyloučena pojistná povinnost zaměstnanců v zdejších závodech, které jsou součástí podniků zahraničních a může býti

rozšířena na zaměstnance v závodech zahraničních, které jsou součástí podniku zdejšího;

2. ustanovení § 12, č. 2 změněno nebo zrušeno;

3. stanovena povinnost vydati převodní částky v mezích §§ 113 až 115 tohoto zákona cizozemským nositelům pojištění nebo zaopatření a započísti v důsledku převedení úhradových částek od cizozemských nositelů pojištění nebo zaopatření neb jiné úpravy pojistné nároky získané v druhém státě.

§ 192.

První stanovy Všeobecného pensijního ústavu podle tohoto zákona vydá ministerstvo sociální péče po slyšení Všeobecného pensijního ústavu. Do té doby platí dosavadní stanovy; pokud odporují tomuto zákonu, nastupují na jejich místo ustanovení tohoto zákona.

§ 193.

Pro dobu přechodnou, dokud neujmou se úřadu funkcionáři vyšší z prvních řádných voleb, jmenuje vláda výbor a představenstvo Všeobecného pensijního ústavu, jakož i výbory a správní komise úřadoven. Pro zmíněnou dobu budou též jmenováni podle § 78 předseda a místopředsedové Všeobecného pensijního ústavu.

§ 194.

Pro dobu přechodnou, dokud neujmou se úřadu přisedící vyšší z prvních řádných voleb, jmenuje ministr sociální péče v dohodě s ministrem spravedlnosti přisedící pojišťovacího a vrchního pojišťovacího soudu, jakož i jejich náhradníky.

§ 195.

Kdyby v době až do prvních řádných voleb osoby původně, případně později jmenované odpadly nebo byly zbaveny své funkce, budou jmenovány nové orgány způsobem uvedeným v §§ 193 a 194.

§ 196.

(1) S premiemi předepsanými po 1. lednu 1928 za dobu před tímto dnem předepíše se zaměstnavateli přírážka podle sazby posledního rozvrhu podle § 7 zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 299 Sb. z. a n. o drahotných přídavcích k důchodům podle zákona o pensijním pojištění ve znění vládního nařízení ze dne 20. prosince 1927, č. 186 Sb. z. a n. Pokud tyto přírážky nestačí k úhradě drahotných přídavků vyplácených v roce 1928 a drahotných přídavků, jež nutno vyplatiti po dni účinnosti

tohoto zákona za dobu před tímto dnem, hradí nositel pojištění tyto přídavky ze svého.

(2) Jinak zákon č. 299/1921 Sb. z. a n. a zákon ze dne 20. prosince 1922, č. 399 Sb. z. a n. a vládní nařízení na jejich základě vydaná pozbývají dnem účinnosti tohoto zákona platnosti.

§ 197.

Dnem účinnosti předpisů tohoto zákona pozбудou platnosti ustanovení dosavadních právních předpisů, upravujících stejné předměty jako tento zákon, pokud nejsou tímto zákonem výslovně dále zachovány v platnosti nebo se z něho jinak nepodává, zejména ustanovení:

1. zákona ze dne 16. prosince 1906, č. 1 ř. z. z r. 1907 o pensijním pojištění zřízenců ve službách soukromých a některých zřízenců ve službách veřejných, ve znění upraveném císařským nařízením ze dne 25. června 1914, č. 138 ř. z. a zákonem ze dne 5. února 1920, č. 89 Sb. z. a n.,

2. zákona ze dne 21. prosince 1921, č. 484 Sb. z. a n. a vládního nařízení k němu ze dne 19. ledna 1923, č. 16 Sb. z. a n., jímž se upravuje pensijní pojištění zaměstnanců na Slovensku a v Podkarpatské Rusi.

§ 198.

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1929.

§ 199.

Ministru sociální péče se ukládá, aby tento zákon provedl, dohodna se se zúčastněnými ministry.

T. G. Masaryk v. r.

Udržal v. r.

Dr. Šrámek v. r.

27.

Vládní nařízení

ze dne 2. března 1929

o obvodu působnosti úřadoven Všeobecného pensijního ústavu v Praze v zemi České a Moravskoslezské.

Vláda republiky Československé nařizuje

podle § 84 zákona ze dne 21. února 1929, č. 26 Sb. z. a n., o pensijním pojištění soukromých zaměstnanců ve vyšších službách:

§ 1.

Obvody působnosti úřadoven Všeobecného pensijního ústavu v zemi České a Moravskoslezské, stanoví se takto:

I. K úřadovně Praha I, jež se napříště označuje jako úřadovna Praha A, přidělí se obvody těchto okresních úřadů: hlavní město Praha, Benešov, Blatná, Brandýs n. Lab., Čáslav, České Budějovice, Český Brod, Domažlice, Dvůr Králové n. Lab., Hradec Králové, Hořovice, Humpolec, Chotěboř, Chrudim, Jičín, Jilemnice, Jílové, Jindřichův Hradec, Kamenice n. Lip., Kladno, Klatovy, Kolín, Kralovice, Kralupy n. Vlt., Kutná Hora, Lanškroun, Ledec n. Sáz., Litomyšl, Louny, Mělník, Milevsko, Mladá Boleslav, Mnichovo Hradiště, Náchod, Německý Brod, Nová Paka, Nové Město n. Met., Nový Bydžov, Pardubice, Pelhřimov, Písek, Plzeň, Poděbrady, Polička, Praha-venkov, Prachatice, Přeštice, Příbram, Rakovník, Říčany, Rokycany, Roudnice n. Lab., Rychnov n. Kn., Sedčany, Semily, Slaný, Strakonice, Sušice, Tábor, Třeboň, Turnov, Týn n. Vlt., Vysoké Mýto, Žamberk.

II. K úřadovně Praha II, jež se napříště označuje jako úřadovna Praha B, přidělují se obvody těchto okresních úřadů: Aš, Broumov, Česká Lípa, Český Krumlov, Děčín, Dubá, Duchcov, Falknov n. Ohří, Frýdlant, Horšovský Týn, Cheb, Chomutov, Jablonec n. Nisou, Jáchymov, Kadaň, Kaplice, Karlovy Vary, Kraslice, Liberec-město, Liberec-venkov, Litoměřice, Loket, Mariánské Lázně, Most, Nejdek, Německé Jablonné, Planá, Podbořany, Přísečnice, Rumburk, Stříbro, Šluknov, Tachov, Teplá, Teplice-šánov, Trutnov, Ústí n. Lab., Varnsdorf, Vrchlav, Žatec, Žlutice.

III. K úřadovně Brno II, jež se napříště označuje jako úřadovna Brno A, přidělují se obvody těchto okresních úřadů: Bílovec, Boskovice, Brno-město, Brno-venkov, Dačice bez obvodu okresního soudu Slavonice, Frýdek, Hlučín, Hodonín, Holešov, Hranice, Hustopeče, Jihlava, Kroměříž, Kyjov, Litovel, Místek, Moravská Ostrava, Moravské Budějovice, Moravský Krumlov, Nové Město na Moravě, Nový Jičín bez obvodu okresního soudu Fulnek, Olomouc-město, Olomouc-venkov, Opava-venkov bez obvodu okresních soudů Odry a Vítkov, Přerov, Prostějov, Tišnov, Třebíč,